

Lokaal Cultuurbeleidsplan Gemeente Oudergem 2020-2025

Gemeente Oudergem
Gemeenschapscentrum Den Dam
Gemeentelijke Bibliotheek Hertoginnedal
Lokaal Dienstencentrum Zoniënzorg Zuid
Jeugdhuis Alleman
Brede School Oudergem

Inhoud

1.	Inleiding	4
2.	Lijst van Afkortingen	5
3.	Missie van de partners	6
4.	Beleidskeuzes en beleidsprioriteiten	7
4.1	Situering van onze impactlijnen en beleidskeuzes	7
4.2	Impactkader	9
	Impactlijn 1: kansen voor ontmoeting, verbinding en creativiteit	10
	Impactlijn 2: (De-)connecteren in de stad	13
	Impactlijn 3: Troeven van de gemeente	16
	Impactlijn 4: Vrijetijdsaanbod 8+ en tieners	18
	Impactlijn 5: Nederlands leren & oefenen	20
	Impactlijn 6: Samenwerken in een lerend netwerk	22
	Impactlijn 7: Informatie over en kennismaking met vrijetijdsaanbod en ruimte	25
5.	Reguliere werking van de partners	27
5.1	De Dienst Cultuur	27
5.2	Bibliotheek Hertoginnedal	28
5.3	Gemeenschapscentrum Den Dam	29
5.4	Brede School Oudergem	31
5.5	Lokaal Dienstencentrum Zoniënzorg Zuid	32
5.6	Jeugdhuis Alleman	33
5.7	Nederlandstalig verenigingsleven	34
6.	Raming van de financiële, materiële en andere ondersteuning van het culturele werk	35
6.1	Gemeente Oudergem (Dienst Cultuur + bibliotheek)	35
6.1.1	Dienst Cultuur	35
6.1.2	Gemeentelijke Bibliotheek Hertoginnedal	35
6.2	Gemeenschapscentrum Den Dam + Brede School Oudergem	36
6.3	Lokaal Dienstencentrum Zoniënzorg Zuid	37
6.4	Jeugdhuis Alleman	37
7.	Participatie en informeren van de bevolking	38
8.	Bijlagen	40
8.1	Samenvatting resultaten omgevingsanalyse	40
8.2	15 Inzichten over gemeente Oudergem	46
8.3	Adviezen (lokaal)	48
8.4	Advies Vlaamse gemeenschapscommissie	48

1. Inleiding

Beste cultuurliefhebber, creatieveling, boekenwurm of sportieveling,
Beste Oudergemnaar,
Beste lezer,

Voor jou ligt het lokaal Cultuurbeleidsplan 2020-2025 van de gemeente Oudergem. Dit beleidsplan beschrijft het gezamenlijk gevoerde socioculturele beleid van de Nederlandstalige Dienst Cultuur van de gemeente, van de Gemeentelijke Bibliotheek Hertoginnedal en van het Gemeenschapscentrum Den Dam. Dit plan gidst je op een begrijpbare manier door de beleidskeuzes die we maken om het Nederlandstalige socioculturele beleid in Oudergem vorm te geven en laat je kennismaken met de impact die we daarmee wensen te bekomen.

Het voorbije beleidsplan leerde ons dat een Cultuurbeleidsplan een nuttig instrument is om onze prioriteiten en toekomstwensen onder woorden te brengen en te concretiseren. Maar we hebben ook geleerd dat je flexibel moet kunnen zijn, want in een periode van zes jaar kan er veel veranderen. Tendensen kunnen versnellen of vertragen, accenten kunnen verschuiven en prioriteiten evolueren mee met een organisatie.

Dit Cultuurbeleidsplan moet je daarom in de eerste plaats zien als een leidraad die we gebruiken om onze prioriteiten te realiseren en onze werking te sturen. Daarnaast is het een levend en dynamisch document dat we zullen bijsturen om te kunnen inspelen op vragen vanuit de basis, op nieuwe tendensen in de maatschappij of op evoluties die we aan de start van dit plan anders hadden ingeschat dan dat ze in realiteit blijken te zijn. In dit cultuurbeleidsplan gaan doelstellingen, planning en flexibiliteit dan ook hand in hand.

Het Cultuurbeleidsplan toont je de gezamenlijke aanpak van het socioculturele beleid in Oudergem waaraan elke partner zijn steentje bijdraagt. Bij de opmaak ervan hebben we rekening gehouden met de beleidsverklaring van het gemeentebestuur van Oudergem voor de periode 2019-2024, net als met de eigenheid en identiteit van elke partner binnen dit beleid. Naast de Nederlandstalige Dienst Cultuur van de gemeente, de Gemeentelijke Bibliotheek Hertoginnedal en het Gemeenschapscentrum Den Dam, onderschrijven ook een aantal andere lokale partners die zeer actief zijn in Oudergem dit plan, namelijk Jeugdhuis Alleman, Lokaal Dienstencentrum Zoniënzorg Zuid en de Brede School Oudergem. Allemaal samen gaan ze de komende zes jaar met concrete projecten en ideeën aan de slag. Ze laten hierbij steeds ruimte om nieuwe dingen uit te proberen, bestaande activiteiten te evalueren en kennis en ervaring te delen.

Ik wens iedereen die heeft meegewerkt aan de realisatie van dit plan van harte te bedanken. Zonder de tijd en inzet van onze beroepskrachten, vrijwilligers, inwoners en gebruikers was het nooit mogelijk geweest een helder en ambitieus document als dit tot leven te brengen. Ik hoop dan ook van harte iedereen die heeft bijgedragen nog regelmatig op één van talrijke activiteiten tegen te komen!

Ik wens je een inspirerende lectuur toe,

Lieve Jorens
Achtste Schepen voor Nederlandstalige Aangelegenheden,
Gelijkekansenbeleid, Diversiteit, IT-ontwikkeling

2. Lijst van Afkortingen

AV:	Algemene Vergadering
BHG	Brussels Hoofdstedelijk Gewest
Bib:	Gemeentelijke Openbare Bibliotheek Hertoginnedal
GC Den Dam:	vzw Gemeenschapscentrum Den Dam
JH Alleman:	vzw Jeugdhuis Alleman
LDC Zoniënzorg:	Lokaal Dienstencentrum Zoniënzorg-Zuid
LCB:	Lokaal Cultuurbeleid
RVB:	Raad van Bestuur
VGC:	Vlaamse Gemeenschapscommissie
VN:	Verenigde Naties
123OK aanbod:	Activiteiten voor jonge kinderen (0-4 jaar) en hun ouders

3. Missie van de partners

 <p>Auderghem Oudergem</p>	<p>Dienst Cultuur</p> <p>De Nederlandstalige Dienst Cultuur ijvert voor een Oudergem waarin het goed leven is, en dat voor iedere bewoner, elk in zijn en haar diversiteit, met al zijn en haar sterktes, karaktertrekken, hoekjes af, geschiedenis en toekomstvisies. Dat doen we door te werken aan een gevarieerd en goed gecommuniceerd aanbod dat inspeelt op de behoeftes en interesses van een breed en divers publiek: jong & oud, Oudergemnaar van geboorte & nieuwkomer, Nederlands-, Frans- en anderstalig, ...</p>
	<p>Bibliotheek Hertoginnedal</p> <p>De bibliotheek is een basisvoorziening waar elke burger terecht kan met zijn vragen over kennis, cultuur, informatie en ontspanning. De bibliotheek bemiddelt actief bij het stellen van die vragen. De gebruiker mag geen financiële drempels, noch infrastructurele, noch qua geslacht, leeftijd, opleiding of culturele achtergrond ondervinden. De bibliotheek is actief inzake cultuurspreiding en cultuurparticipatie. Ze werkt in een geest van objectiviteit en is vrij van levensbeschouwelijke, politieke en commerciële invloeden.</p>
	<p>Gemeenschapscentrum Den Dam</p> <p>De vereniging stelt zich tot doel de leefkwaliteit van de stad te bevorderen door een gemeenschapsvormende werking te ontplooiën op het vlak van:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Communicatie, informatie en dienstverlening 2. Culturele participatie, animatie en spreiding 3. Educatie en permanente vorming <p>GC Den Dam vergelijkt zich graag met het beeld van een mier: actief, thuis in stad en natuur, klein maar sterk, voor een divers publiek, in heel de gemeente, in eigen huis en daarbuiten en voortdurend de omgeving aftastend. Een centrum waar mensen centraal staan en dat tal van acties ontwikkelt en waarbij we, liefst in samenwerking met anderen, mee zorg dragen voor het leven in Oudergem.</p>
	<p>Brede School Oudergem</p> <p>Een Brede School is een samenwerkingsverband tussen verschillende sectoren die werken aan een brede leer- en leefomgeving met als doel maximale ontwikkelingskansen voor alle kinderen en jongeren. De Brede School wil de meerwaarde van de diversiteit in onze maatschappij onderstrepen en het wederzijds begrip in respect ondersteunen en vergroten. De Brede School heeft oog voor intergenerationeel, en- cultureel werken, waardoor kruisbestuiving inspirerend werkt. We trekken hiervoor de kaart van breed leren waar interactie met buurt en omgeving de rode draad vormt.</p>
	<p>Lokaal Dienstencentrum Zoniënzorg Zuid</p> <p>Deze organisatie heeft tot doel diensten en activiteiten te organiseren om ervoor te zorgen dat mensen zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen. Doelpubliek zijn senioren en iedereen met een beginnende zorgbehoefte.</p>
	<p>Jeugdhuis Alleman</p> <p>Het jeugdhuis is een ontmoetingsplaats voor Nederlandstalige jongeren uit Oudergem en omgeving. Bedoeling is een positieve invulling van hun vrijetijdsbesteding aan te bieden. Het is een plaats waar jongeren zich in de eerste plaats thuis voelen. Een plaats waar ruimte is voor jongeren om verantwoordelijkheid te leren, zich in te zetten en zich te ontwikkelen.</p>

*Zie hoofdstuk 5 (p. 27) voor meer uitgebreide informatie over de reguliere werking van de partners.

4. Beleidskeuzes en beleidsprioriteiten

4.1 Situering van onze impactlijnen en beleidskeuzes

Vanwaar komen onze keuzes?

De impactlijnen en beleidskeuzes die we maken, werden niet zomaar uit de lucht gegrepen maar zijn een gevolg van een voortdurend oog hebben voor de omgeving en evoluties. Het traject voor de opmaak van dit beleidsplan startte met een grondige omgevings-, netwerk- en wijkanalyse (zie bijlage 8.1). De conclusies daaruit werden uitvoerig bevraagd en aangevuld op verschillende fora, zowel met professionele stakeholders als inwoners en het middenveld.

Hoe hebben we dit vormgegeven?

De uitkomst van deze analyses is gebundeld in **'15 inzichten'** (zie bijlage 8.2): vaststellingen over onze gemeente, inwoners en gebruikers.

Vervolgens hebben we getracht deze inzichten samen te vatten in **7 impactlijnen**: 7 aspecten van het leven in Oudergem waar we graag op het einde van deze beleidsperiode een verandering in willen zien en/of teweegbrengen.

Hoe we dat over 5 jaar gespreid gaan aanpakken, staat in de **operationele doelstellingen**.

Wat we concreet per jaar gaan doen om deze doelstellingen en impact te realiseren wordt **per jaar in een actieplan** samengebracht, na een evaluatie van het voorgaande jaar.

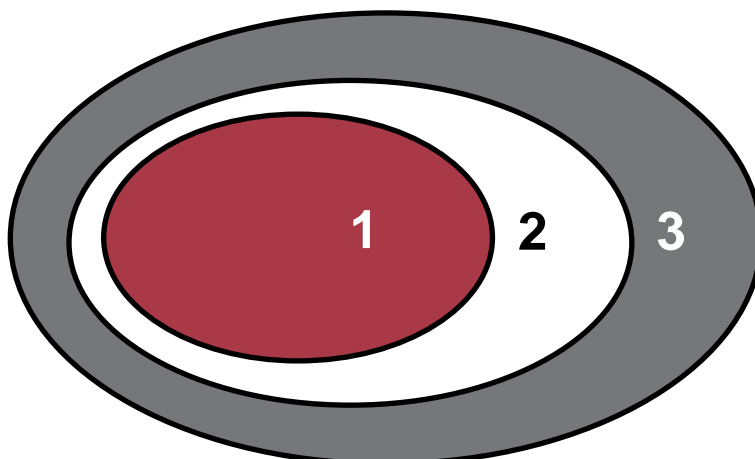
Wie is onze doelgroep?

De vorige beleidsperiode werd de keuze gemaakt om onze acties te richten op 4 doelgroepen naargelang het niveau van betrokkenheid en gebruik van het Nederlands. Dit werd positief geëvalueerd.

Voor de komende beleidsperiode willen we met de Nederlandstalige cultuurpartners inzetten op, en in deze volgorde van belangrijkheid:

1. Nederlandssprekenden en mensen die het Nederlands gebruiken of willen oefenen.
2. Gelinkt publiek: mensen die op een of andere manier een band hebben met een Nederlandstalige organisatie, school, kribbe, dienst, taalles Nederlands volgen, ...
3. Iedereen die woont, werkt of studeert in de gemeente.

In de communicatie naar alle inwoners (3de groep) en bij activiteiten en initiatieven die niet taalgebonden zijn, zullen we drie talen gebruiken: Nederlands, Frans en Engels.

Wat is de rol van het Nederlandstalige cultuurbeleid?

De partners van het Nederlandstalige cultuurbeleid in Oudergem zijn maar enkele spelers in het geheel van de gemeente. Bij de impact die we willen bereiken hebben we soms het gegeven volledig zelf in de hand, bij andere zijn we afhankelijk van de medewerking van andere actoren en bij sommige kunnen we slechts een steentje bijdragen. Desalniettemin kan elke partner met zijn mogelijkheden en specifieke opdrachten een waardevolle bijdrage leveren.

We zijn als partner herkenbaar, betrouwbaar en enthousiast. Daarnaast zijn we ons zeker bewust van onze signaalfunctie voor zaken die de eigen werking overstijgen.

Vanuit welke visie willen we werken?

Voor deze beleidsperiode worden een aantal kernaspecten in acht genomen die over het geheel van de beleidskeuzes belangrijk zijn en waarop initiatieven getoetst worden:

Expertise en complementaire samenwerking

- Samenwerking om bewoner, gebruiker het beste te kunnen bieden.
- Open geest, met blik op opportuniteiten in plaats van bedreigingen.
- Aanvullend aanbod – opvullen van leemten.
- Andere initiatieven = geen concurrentie maar kans voor partnerschap.
- Elke partner heeft een inbreng vanuit zijn eigen specificiteit en knowhow.

Drempels en klantenbinding

- Klantvriendelijkheid en klantenbinding dragen we hoog in het vaandel.
- Toegankelijkheid voor ieder die wil: fysieke toegankelijkheid alsook het wegwerken van financiële en andere drempels.

Kwaliteitstoets

Duurzaamheid

- Het bevorderen van duurzaamheid in de eigen werking.
- Aandacht voor ecologie, fairtrade, lokale productie en korte keten.

Proces is evenwaardig aan product

- Hoe iets tot stand komt en meer bepaald de betrokkenheid hierbij van gebruikers/inwoners, is even belangrijk als het finale product.
- Participatie en co-creatie vormen een belangrijke basis voor de uitvoering van dit beleidsplan.

Wat is de rol van elke partner?

Iedere partner werkt vanuit zijn eigenheid en kernopdrachten mee aan het realiseren van de gewenste impact. Naargelang de impactlijnen en operationele doelstellingen kan ieders inbreng verschillend zijn.

4.2 Impactkader

<p style="text-align: center;">Lokaal Cultuurbeleid Gemeente Oudergem</p>	<p>1. Kansen voor ontmoeting, verbinding en creativiteit</p> <p>Publiek en bezoekers zijn een reële afspiegeling van onze superdiverse omgeving. Ze zien onze organisaties en activiteiten als plaatsen waar je kansen krijgt voor ontmoeting, verbinding en creativiteit.</p>
<p>2. (De-)connecteren in de Stad</p> <p>Mensen vinden in onze organisaties een rustpunt en worden geïnspireerd door een rijk, complementair en gediversifieerd aanbod. Ons aanbod is gericht op duurzaam handelen, de mentale draagkracht en het algemeen welzijn van mensen, het leesplezier van jong en oud, en digitale geletterdheid.</p>	<p>3. Troeven van de gemeente</p> <p>De inwoners kennen de troeven van hun gemeente en maken respectvol gebruik van de talrijke historische plaatsen, bossen, parken en andere openbare ruimte en collecties die Oudergem rijk is, zowel individueel als collectief.</p>
<p>4. Vrijtijdsaanbod 8+ en tieners</p> <p>Kinderen (met extra aandacht voor de groep vanaf 8 jaar), tieners, ouders en onderwijspartners vinden een passend aanbod en zijn betrokken bij de inhoudelijke planning.</p>	<p>5. Nederlands leren & oefenen</p> <p>Iedereen met een belangstelling om Nederlands te leren, te oefenen of te verbeteren zet de stap naar onze organisaties en vinden een gepast antwoord of doorverwijzing.</p>
<p>6. Samenwerken in een lerend netwerk</p> <p>Wie aan de slag gaat in het Nederlandstalige Socioculturele netwerk van Oudergem (als professioneel of vrijwilliger) vindt zijn weg in het lokale meertalige socioculturele netwerk van de gemeente (middenveld, burgerinitiatieven, actiegroepen en semi-commerciële initiatieven).</p>	<p>7. Informatie over en kennismaking met vrijtijdsaanbod en ruimte</p> <p>Een ruim en divers publiek heeft het overzicht van het beschikbare vrijtijdsaanbod en de toegankelijke fysieke ruimtes.</p>

Impactlijn 1: kansen voor ontmoeting, verbinding en creativiteit

Inzicht

Het aantal alleenwonenden en alleenstaanden met kinderen is goed voor de helft van alle huishoudens in Oudergem (zie bijlage 8.1: omgevingsanalyse, p. 40). We leerden dat het zich alleen voelen en eenzaamheid zich niet beperkt tot ouderen, maar dat het mensen in verschillende fases van het leven overkomt (jongeren, singles, koppels met en zonder kinderen, senioren). Ontmoetingskansen en het opbouwen van een sociaal netwerk in de stad is niet evident. Ondanks het shopgedrag bij activiteiten (*kiezen uit het ruime aanbod in de hele stad zonder vaste band met een vereniging of organisatie*) stellen we ook de nood vast om sociale contacten te leggen en het feit dat het informeel gebeuren ook belangrijk is naast de inhoud. Onder de inwoners van Oudergem zijn wel meer dan 100 nationaliteiten te vinden (zie bijlage 8.1: omgevingsanalyse, p. 43). Cultuur en afkomst bepalen voor een groot deel onze beleving van vrije tijd, feesten, gebruiken, tradities,... We zijn ons hier niet altijd bewust van en ieder werkt vooral vanuit zijn eigen referentiekader. We leren wel dat als er een gemeenschappelijk doel is, mensen deze diversiteit overstijgen vb. bij kinderactiviteiten, taalles NL, muziek en activiteiten in de openbare ruimte,... Diversiteit is er in Oudergem ook sterk op sociaaleconomisch vlak, waarbij de uitersten ver uit elkaar liggen. Mensen kruisen elkaar op uiteenlopende plaatsen, maar daarom is er nog geen interactie.

Visie

Wij kiezen voor interactie en ontmoeting tussen mensen in alle diversiteit en met respect voor ieders eigenheid. We gaan uit van de rijkdom en meerwaarde hiervan voor iedereen en voor het samenleven in Oudergem. Samen creatief zijn of je passie delen zien we als een middel tot ontmoeting en empowerment, waarbij het proces ernaartoe evenwaardig is aan het resultaat.

Gewenste impact binnen zes jaar

Publiek en bezoekers zijn een reële afspiegeling van onze superdiverse omgeving. Ze zien onze organisaties en activiteiten als plaatsen waar je kansen krijgt voor ontmoeting, verbinding en creativiteit.

Operationele doelstellingen

1. We (organisaties, personeels- en vrijwilligersteams) zijn ons bewust van de **enorme diversiteit** in de gemeente en de verschillen in referentiekaders. Er is expertise binnen de organisaties betreffende modellen en middelen waarbij kennismaking, ontmoeting en verbinding tussen een superdivers publiek centraal staat.
2. We bouwen een **netwerk** uit dat deze uitdagingen aan kan:
  - Netwerking, openheid naar nieuwe ontwikkelingen in de omgeving, contacten leggen met nieuwe initiatieven en groepen, is een opdracht van de stafleden van alle organisaties en van de cultuurbeleidscoördinator in het bijzonder.
  - Via “ambassadeurs” zetten we in op bemiddeling en toeleiding voor mensen die drempels ervaren.
  - We kijken verder dan ons lokaal werkkterrein en schakelen ons in een breder Brussels netwerk in.
3. Bij de **programmatie** besteden we expliciet aandacht aan
  - drempels die alleenwonenden en alleenstaanden ervaren.
  - de mogelijkheden van ontmoetingen, al dan niet subtiel geregisseerd
  - intergenerationele en interculturele ontmoetingen

4. We sporen **lokale talenten** op en we faciliteren en linken deze met elkaar door innovatieve combinaties te maken en nieuwe ontmoetingen te creëren, zodat mensen die weten, kennen en kunnen aangezet worden om dit te delen ten voordele van de lokale gemeenschap.
5. **GC Den Dam** profileert zich verder als een plaats waar mensen hun **talent** kunnen ontwikkelen, tonen en delen. Interactie en delen van kennis en kunde tussen de mensen is hierbij essentieel.
6. **Creativiteit** wordt van jongs af aan ontwikkeld en er is actieve toeleiding naar het aanbod.

Acties

Oper. Doelst.	Acties	Voorziene timing
1.	We zetten een intern traject op rond visieontwikkeling, rond referentiekaders en superdiversiteit en de invloed daarvan op ons aanbod.	Vanaf 2021
1.	Opleiding en bewustwording over referentiekader en diversiteit voor alle personeelsleden.	Vanaf 2021
1.	We investeren in samenwerking met initiatieven in de welzijns- en onderwijssector om expertise rond armoede, laaggeletterdheid, sociale uitsluiting,... op te bouwen en te implementeren in onze organisaties en activiteiten.	Vanaf 2021
2.	Binnen het geheel van de partners zijn er verschillende gelegenheden tijdens het jaar waar men vrijblijvend kennismaakt met anderen in zijn of haar nabije omgeving (in een ruimte of openbare ruimte) waar iedereen zich welkom kan voelen. <ul style="list-style-type: none"> ● Intergenerationeel feest op de nieuwe site met de Bib, LDC Zoniënzorg en het JH Alleman ● Bestendigen van het 1-2-3-OK! aanbod voor jonge gezinnen. (bv. Buggybar, Klassiek concert kinderen toegelaten) ● Starten met een Kids-Café i.sm. Kind en Gezin ● Installatie van een zoekertjeshoek (bv. prikbord) in GC Den Dam voor vrijwilligers van alle verenigingen, oproepjes voor het doorgeven van spullen (bv. te kleine kinderfiets), etc. 	2020 2020 nieuw 2020 uitbreiden. 2020 nieuw 2020 nieuw
2.	Zichtbaar maken van LDC Zoniënzorg en JH Alleman als plekken waar ook ontmoetingskansen liggen en de mogelijkheid om (opnieuw) een sociaal netwerk op te bouwen in de stad.	Vanaf 2021
2.	<ul style="list-style-type: none"> ● Intergenerationele ontmoetingen: bv. jonge kinderen (kinderdagverblijf, kleuters) gaan samen iets doen met ouderen in LDC Zoniënzorg (lezen, schilderen, spelletjes spelen, etc.). ● Interculturele ontmoetingen: bv. koken met de burens, conversatiegroepen in andere talen, etc. 	Vanaf 2021 2020 uitbreiden
3.	We zoeken aansluiting en ondersteuning voor onze 1-2-3-OK! activiteiten bij bovenlokale diensten / organisaties.	2020 nieuw

4.	De Dienst Cultuur/Service Culture van de gemeente en GC Den Dam zetten in op een sociaal-artistiek fotoproject waarbij diversiteit en ontmoeting centraal staat.	Nieuw project sept 2019-2021
4.	Samenwerking met lokale talenten bij projecten als Kunstensteenweg/Chaussée des Arts, Parasol, Koken met de burens, Kruidenworkshop, koor, voorleesuurtsjes... We willen dit kwalitatief versterken.	2020
5.	Tentoonstellingen amateurkunstenaars, begeleiden van workshops,...	Verder zetten
6.	Schoolprogrammatie en familievoorstellingen Bib en Den Dam, Leeslijn, naschoolse activiteiten i.s.m. Brede School, aanbod WaboDam	Verder zetten
3.	Erfgoed wordt ingezet als middel tot ontmoeten (bv. tijdens Parasol, openingsmoment van een tentoonstelling, Café Passé momenten, etc.	Verder zetten

Impactlijn 2: (De-)connecteren in de stad

Inzicht en visie

Het wordt bijna banaal om het te zeggen, maar onze samenleving wordt door velen als steeds complexer ervaren: ontwikkelingen volgen zich alsnog sneller op. Om mee te kunnen worden gaandeweg meer competenties nodig geacht zonder dat iedereen daar zomaar over beschikt. De samenleving wordt op allerlei vlakken als veeleisender ervaren. Daarnaast is er de druk om zichzelf ten alle tijden te blijven ontplooiën, zowel op het werk als in de privéomgeving. Steeds meer mensen zijn bekommerd om de klimaatontwikkelingen en geven aan duurzaamheid belangrijk te vinden. Rustpunten in de hectiek van het dagelijkse leven worden gewaardeerd en mensen zijn **op zoek naar een beter evenwicht** in dit alles.

In deze context zien we dat **lezen als een prettige en vanzelfsprekende vrijetijdsbesteding** onder druk staat. Niet alle kinderen worden thuis of op school gesteund om zich te ontwikkelen als lezer. Nochtans is veel en graag lezen de sleutel tot goed technisch en begrijpend lezen én tot levenslang leesplezier. Tegelijk weten we ook dat vele volwassenen afgehaakt hebben met lezen omdat ze niet langer de rust vinden die nodig is om tot lezen te komen. Soms zijn ze net op zoek naar meer verdieping of verrijking van de leeservaring.

De **digitale wereld** is overal rondom ons, maar veel mensen hebben moeite om met digitale toepassingen om te gaan in het dagelijkse leven. Er is duidelijk een grote terughoudendheid om er zelfs onder begeleiding mee om te gaan. Anderzijds zien we ook veel mensen die wel volop de digitaliteit omarmen, maar daarom nog niet over de nodige competenties beschikken om informatiegeletterd te zijn. Het is essentieel, maar niet eenvoudig te realiseren, dat iedereen de nodige competenties verwerft om digitaal geletterd te zijn en mee te blijven met alle ontwikkelingen op dit vlak, bij kinderen al vanaf een prille leeftijd.

Bewust en respectvol omgaan met onze omgeving zodat de **groene ruimte en de leefbaarheid van de stad** gevrijwaard blijven, is een bekommernis van velen. Dit is belangrijk voor zowel jonge gezinnen als ouderen. Onze organisaties worden aangesproken door hun bezoekers om dit mee op te pikken. We zien ook in het bestuursakkoord van de gemeente uitgesproken aandacht voor de korte keten en steun aan lokale economie en handelaars.

Gewenste impact binnen zes jaar

Mensen vinden in onze organisaties een rustpunt en worden geïnspireerd door een rijk, complementair en gediversifieerd aanbod. Ons aanbod is gericht op duurzaam handelen, de mentale draagkracht en het algemeen welzijn van mensen, het leesplezier van jong en oud, en digitale geletterdheid.

Operationele doelstellingen

1. De Bib is gekend als een huiskamer in de stad, GC Den Dam als een open huis, de activiteiten van het lokaal cultuurbeleid als verrijkend, veilig, aangenaam en laagdrempelig, de gemeentelijke administratie schrikt niet af.
2. Een waaier van complementaire educatieve en culturele activiteiten zorgt ervoor dat :
  - deelnemers zowel een eerder langdurig engagement kunnen aangaan, als kunnen deelnemen aan laagdrempelige instap-activiteiten met vrijblijvend of eenmalig karakter.
  - iedereen de kans krijgt om competenties te verwerven en digitaal geletterd en mediawijs te worden en daarnaast ook bij te blijven met alle ontwikkelingen op dat vlak.

3. De duurzaamheidsdoelstellingen van de VN (<https://www.sdgs.be/nl/sdgs>) vormen een bron van inspiratie om onze interne werkingen duurzamer te maken. Bezoekers en publiek zijn geïnspireerd door het 'goede voorbeeld' dat we als organisaties geven m.b.t. duurzaam handelen.
4. De Bib daagt je uit om te groeien en stimuleert zelfontplooiing en zelfontwikkeling, en dit op vlak van educatie, leesplezier, digitale vaardigheden en informatievaardigheden.
  - a. Voor kribbes en scholen is er De Leeslijn: het educatief aanbod dat kinderen en jongeren stapsgewijs meeneemt in hun traject naar digitale en literaire geletterdheid.
  - b. Voor kinderen in de vrije tijd zet de Bib maximaal in op voorlezen en activiteiten die de leesmotivatie, de verdieping van de leeservaring en de verbreding van de leeshorizon stimuleren.
  - c. Voor volwassenen worden initiatieven ontwikkeld die hen stimuleren om (opnieuw) te lezen, hen bijeenbrengen rond leeservaringen en hen inspireren binnen het brede en soms onoverzichtelijke lectuur aanbod.
5. GC Den Dam is een thuishaven voor verenigingen, groeperingen en scholen.
6. GC Den Dam is een plek waar Nederlandstaligen hun gading vinden in de werking.

Acties

Oper. Doelst.	Acties	Voorziene timing
1.	Openheid, klantgerichtheid, aandacht voor mensen, ... zit in het DNA van onze organisaties. Nieuwe personeelsleden worden hierin begeleid.	Verder zetten
1.	Opmaken en permanent evalueren van een checklist voor het verrijkend, veilig, aangenaam en laagdrempelig maken van ons aanbod met speciale aandacht voor passend prijzenbeleid.	2020 nieuw
1.	Aandacht bij alle partners voor huiselijke, gezellige inrichting van binnen en buitenruimte en desgevallend bijkomende investeringen.	Verder zetten
2.	Collectie in de Bib en educatief aanbod in GC Den Dam die inspelen op de vragen naar rust, mindfulness, zelfontplooiing, duurzaamheid en gezondheid.	2020 nieuw
2.	Er wordt werk gemaakt van een gedeeld kader voor alle initiatieven rond mediawijsheid zodat een doelgericht en complementair aanbod verzekerd wordt. (gaande van laagdrempelige instapactiviteiten, ad hoc initiatieven, momenten die tegemoetkomen aan specifieke noden zoals inschrijven voor een school, kinderdagverblijf, etc. tot reeksen van beginners tot gevorderden)	Vanaf 2021
2.	De mogelijkheden voor het gezamenlijk gebruik van het informaticalokaal op de Lutgardissite worden verder onderzocht.	2020 nieuw
3.	Tijdens activiteiten en evenementen wordt in de mate van het haalbare gekozen voor duurzame materialen: bv. biologisch	2020 uitbreiden

	geteelde en ecologisch verantwoorde voedingswaren, aankopen bij lokale leveranciers en aandacht voor de korte keten, een minimum aan afvalproductie, drukwerk beperken en steeds de ecologische optie kiezen...	
3.	Er wordt geëxperimenteerd met initiatieven rond het thema circulaire economie (afval kan nieuw begin zijn van iets anders, kringloop, met o.a. Repair Café). Inzicht in 'afval' (GC Den Dam, scholen en gemeentebestuur). Bv. afvalmeter in GC Den Dam, en in scholen, workshop meubelbouwen van paletten, opruimactie op straat door klasjes in de schoolomgeving, achter de schermen bezoeken van vb waterzuivering,...)	Vanaf 2020 nieuw
3.	Aanleg van de buitenruimte van de Bib zodat dit een groene oase van rust in de stad is. Het is een buiten-pendant van onze huiskamer binnen.	2020 nieuw
4.	De Bib gaat verder met de projecten Boekstart, De Leeslijn, Boekenclub en Kinderjury, Voorleesurtjes, Leesclub "De Leeslamp", 1 stad 19 boeken (of gelijkaardig project)	Verder zetten
4.	De Bib onderzoekt mogelijkheden rond de methodiek "Voorlezen aan ouderen / samen Lezen"	2020
5.	Verenigingen en groepen kunnen steeds terecht in GC Den Dam voor logistieke, inhoudelijke of promotionele ondersteuning.	Verder zetten

Impactlijn 3: Troeven van de gemeente

Inzicht en visie

Oudergem heeft heel wat erfgoed en groene sites die de moeite waard zijn, maar waar momenteel (te) weinig wordt rond gedaan om deze te ontsluiten en toeristisch te promoten. Bewoners zijn zich niet altijd bewust van de troeven van hun gemeente.

Het gaat onder andere over:

- Rood Klooster, Zoniënwoud (en Unesco werelderfgoed), Hertoginnedal en de romaanse Sint-Annakapel...
- Architectuur (art-nouveau, architecturale parels van de jaren 20 tot 80, ex-circusschool))
- Erfgoed (digitale erfgoedbank, gemeentelijke collecties en archief)
- Kunstwerken in het gemeentehuis en Rood Klooster, bij enkele privé personen thuis...
- Water in Oudergem: waterlopen, beken en vijvers.

Tijdens de voorbije beleidsperiode werd ingestapt in de erfgoedbank van de VGC. Drie beroepskrachten (Cultuurbeleidscoördinator, medewerker van de bib en een stafmedewerker van GC Den Dam) krijgen hiervoor de steun van een enkele enthousiaste vrijwilligers, zij hebben opleidingen gevolgd en er werd al heel wat materiaal verzameld. Met het verzamelde materiaal werden reeds 2 tentoonstellingen opgezet, was er een zomerworkshop, een memoryspel,... en sinds 2 jaar is er elke 2de donderdag van de maand "Café-Passé". We merken wel dat het een voortdurende inspanning en aandacht vraagt om nieuw materiaal te blijven verzamelen en publiek te maken. Komende periode moeten we ook verder op zoek naar extra vrijwilligers en moeten afspraken geformaliseerd worden tussen de partners.

Zoals voorzien in de beleidsverklaring vergroot het gemeentebestuur het aanbod van culturele activiteiten in open lucht en zorgt er daarnaast voor dat het uitzonderlijk erfgoed, dat in gemeente aanwezig is verder in de verf wordt gezet door het zo regelmatig mogelijk toegankelijk te maken voor iedereen.

Gewenste impact binnen zes jaar

De inwoners kennen de troeven van hun gemeente en maken respectvol gebruik van de talrijke historische plaatsen, bossen, parken en andere openbare ruimte en collecties die Oudergem rijk is, zowel individueel als collectief.

Operationele doelstellingen

1. De Oudergemnaar weet op welke manier men kennis kan vergaren over het erfgoed en het verleden van Oudergem.
2. De Oudergemnaar wordt actief betrokken bij het in de kijker zetten van de troeven van de gemeente en het vergaren van kennis over het erfgoed en het verleden van Oudergem. De Erfgoedbank wordt intensiever ingezet als middel om dit te bereiken.
3. De partners van het lokaal cultuurbeleid bekijken op welke manier ze hun bijdrage kunnen leveren om de troeven van de gemeente meer in de kijker te zetten en het erfgoed te verzamelen en te ontsluiten.
4. Door middel van activiteiten in de openbare ruimte of op verrassende plaatsen laten we mensen kennismaken met deze sites.

Acties

Oper. Doelst.	Acties	Voorziene timing
1.	Er wordt meer naar buiten getreden met de meertalige erfgoedbank (vb. gemaakte tentoonstelling reizen rond op verschillende plaatsen in Oudergem).	2020 nieuw
1.	Het Jeugdhuis viert zijn 50-jarig bestaan met een feest en een tentoonstelling in samenwerking met de Erfgoedbank.	Eenmalig in 2020
1.	De partners van het lokaal cultuurbeleid werken een aanbod uit rond de troeven van de gemeente. (vb. artikelreeks in maandblad Den Dam, zomer zoektocht, gegidste wandelingen,...)	Vanaf 2021
2.	Er wordt actief op zoek gegaan naar meer vrijwilligers voor het project 'Erfgoedbank', en er wordt een vrijwilligersbeleid uitgetekend (rekrutering, begeleiding, vorming en waardering)	2021 nieuw
2.	Er wordt een (eventueel mobiele) erfgoedbibliotheek op poten gezet	Vanaf 2020
2.	De Brede School treedt op als bemiddelaar en facilitator tussen scholen/ leerkrachten en de erfgoedwerking (bv. lokale gids, beeldmateriaal, erfgoedprojecten op school...) We volgen daartoe ook het VGC-traject "Buurten met erfgoed" op.	Vanaf 2021
3.	Er wordt een projectplan uitgewerkt met een duidelijke missie en visie voor de verdere uitrol van de Erfgoedbank met daaraan gekoppeld een vrijwilligersbeleid.	2020 Nieuw
4.	Samen en door de verschillende partners afzonderlijk, voorzien we activiteiten in de openbare ruimte: eendjesrace, week van de poëzie, Zoniënmars-Zoniënklinken, Swinging Sandwich, Parasol, gezinsactiviteiten, Erfgoeddag rond thema "nacht", stappen op zondag,... We willen bij deze initiatieven meer de nadruk gaan leggen op de link met erfgoed en het duurzaam gebruiken van de groene ruimte.	2020 nieuw accent

Impactlijn 4: Vrijtijdsaanbod 8+ en tieners

Inzicht en Visie

De voorbije beleidsperiode hebben we, samen met Brede School Oudergem, sterk ingezet op activiteiten voor kinderen met voorschoolse leeftijd en kleuters. Op die manier wilden we vanaf de eerste leeftijd een band opbouwen met de kinderen en hun ouders, hetgeen ook prima gelukt is. We stellen vast dat de deelnemersaantallen voor activiteiten voor +8 jarigen sterk afnemen. Waar 6 jaar geleden kinderen afhaakten bij de overgang naar het secundair onderwijs, merken we nu dat ze afhaken vanaf de leeftijd van 8 jaar.

Anderzijds is er vraag naar een aanbod voor +8-jarigen en tieners. De vraag komt van ouders, opvoeders en scholen om een aanbod te voorzien, veelal in combinatie met oefenkansen Nederlands of taallessen Nederlands. Uit de omgevingsanalyse bleek ook uit de leerlingenkenmerken voor het Nederlandstalig onderwijs van de gemeente dat de groep die het Nederlands niet als thuistaal heeft overheersend is (zie Bijlag 1, p. 45).

Tegelijk plant het gemeentebestuur van Oudergem, in samenwerking met lokale verenigingen, het buitenschoolse aanbod en het aanbod van Nederlandstalige cultuur- en vrijetijdsactiviteiten voor kinderen en jongeren tijdens de schoolvakanties uit te breiden.

Gewenste impact binnen zes jaar

Kinderen (met extra aandacht voor de groep vanaf 8 jaar), tieners, ouders en onderwijspartners vinden een passend aanbod en zijn betrokken bij de inhoudelijke planning.

Operationele doelstellingen

1. Er is een ruim eigen aanbod van de partners vanuit de eigenheid van elke organisatie en er is een goed netwerk waarbinnen kan doorverwezen worden binnen de gemeente.
2. We ontwikkelen een aanbod voor deze leeftijdscategorie dat aansluit bij de vraag en de noden en waarbinnen voor de doelgroep tieners voldoende ruimte is voor participatie.
3. De opgebouwde expertise wordt gedeeld over de organisaties en taalgrenzen heen.

Acties

Oper. Doelst.	Acties	Voorziene timing
1	In kaart brengen van de initiatieven voor +8-jarigen die er zijn of die werden stopgezet omwille van te weinig deelnemers, de reden van het afhaken en de noden die zowel kinderen zelf als hun opvoeders aangeven. Onder andere via vraagregistratie aan de balies van de partners.	2020 nieuw
1.	Evalueren van de experimenten die startten in 2019 (kinderjury en boekenclub in de Bib, studieplek in Jeugdhuis en GC Den Dam, invloed van verhuis van de Bib naast secundaire school,...) en toekomstmogelijkheden ervan onderzoeken.	2020
1.	GC Den Dam zet verder in op het jeugdproject WaboDam waar binnen het activiteitenpallet aandacht besteed wordt aan +8 jarigen.	2020
1.	Monitorenwerking in het kader van WaboDam en 1-2-3-OK! activiteiten.	Vanaf 2021

2.	Er zijn enkele experimenten om te ontdekken wat en hoe we vanuit elke partner met de eigen expertise kunnen bijdragen aan de beoogde impact (vb. Chiro-light, familiemomenten, ...)	2020 nieuw
2.	We participeren in samenwerking met de regio aan het Brussels Project WWW (danstheater met en voor jongeren) en zetten extra in op kansen voor duurzame contacten voor jeugdhuis en monitorenwerking.	Vanaf 2021
2.	JH Alleman bekijkt samen met de naburige school op welke manier de betrokkenheid van de jongeren in het aanbod vergroot kan worden. (bv. project ToutKoer > bezet je speelplaats).	Vanaf 2021
3.	We nemen deel aan overleg op gemeentelijk, regionaal en VGC-niveau.	Verder zetten
3.	We volgen de evoluties van het wettelijk kader betreffende buitenschoolse opvang (VGC)	2020

Impactlijn 5: Nederlands leren & oefenen

Inzicht en visie

De meeste vragen aan onze balies gaan over Nederlands leren, voor alle leeftijden en alle niveaus. Of het nu gaat om kinderen in het Nederlandstalig of Franstalig onderwijs, hoogopgeleide expats of anderstalige nieuwkomers, jonge kinderen, werkzoekenden of gepensioneerden, mensen die een cursus willen volgen of louter hun spreekvaardigheid willen verbeteren: heel veel mensen tonen belangstelling voor het Nederlands.

En toch is het niet voor iedereen vanzelfsprekend om een Nederlandstalige bib of gemeenschapscentrum binnen te stappen, en herkent men deze plaatsen niet spontaan als omgevingen waar men als niet-Nederlandstalige welkom is. Ook is niet iedereen op de hoogte van het aanbod van onze organisaties en de kansen die we bieden om Nederlands te leren, te oefenen en te verbeteren. Verder merken we ook dat initiatieven voor deze doelgroep niet altijd aanslaan zonder dat we weten waaraan dat precies ligt. En ten slotte stellen we vast dat deze vele en uiteenlopende vragen onze werking, opdracht en mogelijkheden overstijgen.

Gewenste impact binnen zes jaar

Iedereen met een belangstelling om Nederlands te leren, te oefenen of te verbeteren zet de stap naar onze organisaties en vinden een gepast antwoord of doorverwijzing.

Operationele doelstellingen

1. We onderzoeken welke drempels anderstaligen ervaren om tot bij ons te komen, waarom dit drempels zijn en hoe we deze kunnen verlagen.
2. We voeren een taalbeleid binnen de organisaties dat zowel beroepskrachten als vrijwilligers betreft zodat er duidelijkheid ontstaat over de mondelinge en schriftelijke voertaal/talen.
3. Er is een complementair aanbod gecreëerd door de verschillende Nederlandstalige partners op maat van de uiteenlopende doelgroepen.
  - a. Hierbij spelen we maximaal in op de mogelijkheden van bovenlokale samenwerking / ondersteuning (bv. Huis van het Nederlands, samenwerking over gemeentegrenzen heen, ...)
  - b. We communiceren zo volledig mogelijk via de eigen kanalen over de mogelijkheden om in Oudergem Nederlands te leren, te verbeteren en te oefenen en dat doorverwijst naar het aanbod van anderen wanneer nodig.
4. Wat betreft het aanbod voor kinderen om het Nederlands te leren en buitenschools te oefenen is er overleg en afstemming met alle onderwijs- en vrijetijdspartners die een aanbod voor kinderen in Oudergem hebben, waardoor er een aanbod ontstaat dat maximaal tegemoet komt aan de uiteenlopende vragen van dit brede publiek.

Eerste acties

Oper. Doelst.	Acties	Voorziene timing
1.	De partners registreren nauwkeurig de vraag naar conversatie Nederlands.	2020 nieuw
1.	Bij activiteiten in de publieke ruimte, schoolpoort-acties, in overleg met bemiddelaars wordt gepeild naar de drempels die mensen ervaren.	2020 nieuw

1.	Er wordt onderzocht in welke mate het mogelijk is om in te gaan op de vele vragen van vrijwilligers of stagiairs, die niet alleen werkervaring willen opdoen in de Nederlandstalige organisaties, maar zo ook hun taalvaardigheid willen verbeteren.	Vanaf 2021
2.	Beroepskrachten en bestuurders van GC Den Dam nemen deel aan een taalbeleid traject.	2020 nieuw
3.	De partners onderzoeken de mogelijkheid om een terugkerende vrijetijdsactiviteit voor volwassenen uit te bouwen die de Nederlands taal leren.	Vanaf 2021
3.	De Bib voert een collectiebeleid dat maximaal inspeelt op de vragen van haar anderstalig en meertalig publiek, zowel in de jeugd- als de volwassenafdeling en bouwt een educatief activiteitenprogramma uit voor de diverse doelgroepen.	2020 uitbreiden
3.	De jeugdcollectie van de Bib wordt aangevuld met materialen voor anderstalige kinderen die Nederlands willen leren.	2020 uitbreiden
3.	De Bib gaat verder met de projecten Boekstart, De Leeslijn, Boekenclub en Kinderjury, Voorleesurtjes, Leesclub "De Leeslamp", 1 stad 19 boeken (of gelijkaardig project)	verder zetten
3.	De Bib bouwt een programma van (soms meertalige) voorleesurtjes uit.	verder zetten
3.	Samen met Brede School wordt Nederlands voor Ouders met kinderen in het Nederlandstalig onderwijs aangeboden.	verder zetten
3.	De Dienst Cultuur van Gemeente Oudergem bekijkt, in samenspraak met de Cultuuradviesraad, in welke mate acties ondernomen kunnen worden om ook binnen het gemeentelijke culturele aanbod oefenkansen voor het Nederlands te bieden.	2020
3.	Een infosessie rond meertalig opvoeden wordt georganiseerd voor anderstalige ouders, wiens kinderen school lopen in het Nederlands of in immersie, om hen te ondersteunen in het begeleiden van hun kinderen in hun schoolloopbaan.	2020
3.	In het JH Alleman loopt een proefproject rond oefenkansen voor het Nederlands in samenwerking met het Huis van het Nederlands.	2020
3.	JH Alleman profileert zich als een plek voor oefenkansen voor het Nederlands voor jongeren.	Vanaf 2021
4.	We nemen deel aan het overleg met de gemeente over parascolaire activiteiten en specifiek over het aanbod in het Nederlands	2020

Impactlijn 6: Samenwerken in een lerend netwerk

Inzicht

De samenwerking tussen de verschillende partners binnen het Oudergemse Lokale Cultuurbeleid is puik en mag duurzamer, maar de grote bedreiging, vooral bij scholen en kribbes, vormen de onstabiele teams. Dit zorgt jaarlijks voor veel personeelwissels en een veelheid aan praktische beslommeringen. We voelen ook duidelijk aan dat het personeel van de scholen en kribbes overbevraagd wordt en met personeelstekort kampt. Er gaat op dit moment ook te weinig aandacht naar overdracht en continuïteit binnen de samenwerking.

De sterkte van het Oudergemse cultuurbeleid is enerzijds dat het kan leunen op het netwerk van de Brede School en ook dat het daarnaast verder gevormd wordt door een ruimer netwerk van veel actoren, die elk verschillende rollen opnemen, maar toch samenwerken. Toch stellen we hier ook vast dat er nog te weinig overleg is over de taalgrenzen heen. Het is zinvol om meer aandacht te gaan besteden aan overdracht, overleg en het in kaart brengen van welke rolverschuivingen mogelijk zijn binnen dit groeiende meertalige netwerk van al dan niet professionele organisaties en beroepskrachten.

Ten slotte wordt het lokale cultuurleven in Oudergem sinds oudsher gebouwd op de inzet van tal van vrijwilligers, vaak verbonden aan de traditionele Nederlandstalige verenigingen. We stellen vast dat het vrijwilligerswerk enerzijds nog heel sterk aanwezig is, maar anderzijds aan enkele veranderingen onderhevig: kortere en meer specifieke engagementen, veranderende profielen van “de vrijwilliger” enz.

Visie

Wij kiezen voor actievere aandacht voor overdracht en de meerwaarde die rolverschuivingen met zich kunnen meebrengen in het groeiende maar ook sterk wisselende meertalige netwerk, en dit op het vlak van scholenwerking en vrijetijdsaanbod, zowel binnen als over de gemeentegrenzen heen. Burgerinitiatieven, verenigingsleven en bottom-up acties zijn evenwaardige partners waar we mee kunnen samenwerken met respect voor ieders eigenheid. Vrijwilligerswerk zien we als een middel van maatschappelijke participatie en vormt een onmisbare schakel in het lokale cultuurleven.

Gewenste impact binnen zes jaar

Wie aan de slag gaat in het Nederlandstalige Socioculturele netwerk van Oudergem (als professional of vrijwilliger) vindt zijn weg in het lokale meertalige socioculturele lerende netwerk (lokaal cultuurbeleid, middenveld, burgerinitiatieven, actiegroepen en semi-commerciële initiatieven).

Operationele doelstellingen

1. We opereren als een lerend netwerk, wat betekent dat we:
  - deelnemen aan overleg met alle actoren en over de sectoren en taalgrenzen heen voor een vlotte samenwerking en het maken van afspraken;

- actief nieuwe potentiële actoren detecteren binnen het Oudergemse meertalige socio-culturele en onderwijslandschap;
  - inzichten delen.
2. We anticiperen op veranderingen in het netwerk door:
- bij personeelwissels aandacht te schenken aan ondersteuning van nieuwe professionals en kennisoverdracht;
  - een vrijwilligersbeleid te voeren dat oog heeft voor werving, begeleiding en waardering van (nieuwe) vrijwilligers;
  - zowel het traditionele verenigingsleven als de nieuwkomers in het socio-culturele middenveld beter te ondersteunen door gemeentelijke projectoproepen en steunmogelijkheden toegankelijker te maken en door een beter evenwicht te realiseren in de gemeentelijke subsidiëring van enerzijds de professionele instellingen en anderzijds de kleinere startende initiatieven.
3. Door middel van oa. een betere rol- en taakverdeling, vergroten we de kwaliteit van onze projecten en acties.

Acties

Oper. Doelst.	Acties	Voorziene timing
1. 2. 3.	Het maandelijks overleg van beroepskrachten, waar ook vertegenwoordigers van Brede School, LDC en JH aanwezig zijn, is hét instrument om inzichten en kennis te delen, vrijwilligersbeleid vorm te geven en projecten en acties inhoudelijk en praktisch vorm te geven.	Verder zetten
1.	We volgen de tendensen op vlak van (taaloverschrijdende) buitenschoolse opvang in de gemeente en bekijken welke rol de partners hier kunnen opnemen.	2020 nieuw
1.	De verschillende raden (bibraad, Cultuuradviesraad, gemeenschapsraad) en andere partners, verenigingen, burgerinitiatieven, etc... worden actief betrokken in de co-creatie van het vrijetijdsaanbod.	verder zetten
1.	De gemeentelijke Cultuuradviesraad fungeert als een actieve raad die concrete acties en projecten bedenkt en helpt uitwerken en organiseren.	2020 nieuw
1.	Er is blijvende aandacht om over het (culturele) muurtje te blijven kijken naar de expertise van welzijnsorganisaties (bv. LDC Zoniënzorg, Sociale Coördinatie) voor het wegwerken van drempels en kennisdeling van hun specifieke specialiteiten naar onthaalmedewerkers van verschillende diensten.	Verder zetten

1.	De beroepskrachten van het lokaal cultuurbeleid zijn partner van Brede School Oudergem en participeren aan de stuurgroep en zijn waar relevant partner voor de acties en projecten van B.S.	Verder zetten
2.	We werken samen met de partners van het lokaal cultuurbeleid een pakketje uit voor personeel van de scholen en kribbes om hen meteen goed wegwijs te maken binnen de gemeente en het lokale vrijetijdsaanbod.	2020
2.	Het gemeentebestuur reflecteert over het huidige systeem voor het toewijzen van subsidies aan verenigingen en bekijkt op welke manier de ondersteuning van verenigingen beter kan (bv. door het uitschrijven van projectoproepen die duidelijk en toegankelijk zijn).	2020 nieuw
1. 2.	De bibliotheek heeft jaarlijks minstens één evaluatie- en planningsoverleg met de scholen in functie van optimale afstemming van het scholenaanbod.	2020
3.	Waar nodig of mogelijk wordt een duidelijk kader gecreëerd dat de taken en verantwoordelijkheden van enerzijds beroepskrachten en anderzijds vrijwilligers definieert.	2020
1.	We zoeken naar een manier om een betere kennisdeling te realiseren binnen het lerende netwerk.	Vanaf 2021

Impactlijn 7: Informatie over en kennismaking met vrijetijdsaanbod en ruimte

Inzicht

De Oudergemnaren geven aan dat ze op dit moment een nood aan fysieke ruimte voor cultuur, sport, ontmoeting, etc. ervaren. Perspective.Brussels (Gewestelijk expertisecentrum en initiatiefnemer van de ontwikkelingsstrategie voor het Brussels grondgebied) vindt echter dat er in Oudergem niets bijgebouwd moet worden omdat er voldoende ruimte beschikbaar is. Er is op dit moment echter geen duidelijk zicht op de werkelijke nood en op het aanbod, en of dit aanbod wel toegankelijk is.

Daarnaast bestaat er in de gemeente op dit moment ook geen duidelijke inventaris of communicatie voor de bevolking over wat er werkelijk beschikbaar en toegankelijk is op vlak van vrijetijdsaanbod, verenigingen, sportclubs, gemeentelijke initiatieven en burgerinitiatieven. Ook de professionals hebben dit overzicht niet. Informatie raakt wegens diverse redenen (andere overheden, budgetten, etc.) vaak ook versnipperd. Er wordt heel wat publiek niet bereikt.

Visie

We onderschrijven de rol van informatiebedeling en kennismaking. We gaan mee op zoek of verwijzen door naar de juiste informatie. We voorzien een basiszorg gericht op de vragen die leven bij de bezoekers en voorzien een breed aanbod voor een breed publiek.

Gewenste impact binnen zes jaar

Een ruim en divers publiek heeft het overzicht van het beschikbare vrijetijdsaanbod en de toegankelijke fysieke ruimtes.

Operationele doelstellingen

1. We gaan actief op zoek naar de juiste informatiekanalen en (digitale) tools om het overzicht te hebben van ruimte en aanbod over taalgrenzen heen.
2. We hebben een gedifferentieerd communicatie –en informatiebeleid dat mensen vlot en in een uitgesproken breedte een antwoord geeft op hun vraag betreffende vrije tijd en zaalgebruik.
3. In de professionalisering van de partners van het LCB is vorming over communicatie en informatie een terugkerende factor.

Acties

Oper. Doelst.	Acties	Voorziene timing
1.	We maken afspraken over de organisatie van eenduidige vraagregistratie en rollen dit systeem uit bij de verschillende partners van het LCB.	2020
1+2	We ondernemen de eerste stappen voor het uitwerken van een informatie- en communicatiebeleid met aandacht voor voldoende afstemming met de verschillende partners voor het LCB en over taalgrenzen heen.	Vanaf 2021
2.	De Dienst Cultuur reflecteert over de huidige communicatietools (informatieblad 1160.Cultuur, Gemeenteblad Oudergemnaar, Oudergem app, Gemeentelijke website, gemeentelijke aanplakborden of reclamepanelen aan bushokjes) en bekijkt waar	Vanaf 2020

	en op welke manier verbeteringen mogelijk zijn om de burger te informeren over het culturele- en vrijetijdsaanbod.	
2.	Het ontwikkelen en installeren van een aangepaste brochurepaneel/kast, in samenwerking met de technische diensten van de gemeente, om aan de ingang van de scholen voor de gerichte promotie van het vrijetijdsaanbod in de gemeente te plaatsen.	Vanaf 2021
2.	JH Alleman maakt zijn ruimtes beter bekend en stelt ze ter beschikking specifiek voor jongeren (studiespaces, oefenkansen Nederlands, projectoproepen)	2020
2.	GC Den Dam onderzoekt de mogelijkheid om het centrum open te stellen als "makers space" waar mensen die klein gehuisvest zijn of liever in groep werken, creatief aan de slag kunnen en ruimte, materialen, kennis delen...	2020
2.	Openstellen van ruimtes van verschillende partners met een gelijkaardige gebruiksovereenkomst (LDC Zoniënzorg, GC Den Dam, JH Alleman) ook voor repetities, work in progress,... met een return voor de werkingen en hun publiek.	Vanaf 2021

5. Reguliere werking van de partners

5.1 De Dienst Cultuur

Gemeentebestuur Oudergem

Emile Idiersstraat 12

1160 Oudergem

02 676 49 05

www.oudergem.be

Missie & Werking

De Nederlandstalige Dienst Cultuur vertrekt minder vanuit één locatie (een bibliotheek, een centrum) en ambieert de gemeente in zijn geheel als uitgangspunt te nemen. De dienst wil via terreinkennis, netwerking en informatie over recente ontwikkelingen en noden van Oudergem acties ondernemen. Deze zijn van verschillende aard: zelf initiator zijn van activiteiten, “over het muurtje” kijken, bruggen bouwen tussen verschillende mensen en verenigingen, ondersteuning bieden aan interessante acties van andere groepen. De dienst wil zo veel mogelijk vertrekken vanuit “wat leeft” in de gemeente.

De Nederlandstalige Dienst Cultuur in relatie tot:

- **Het gemeentebestuur:** de dienst schrijft zich hiërarchisch in de gemeentestructuur in. Verantwoording voor haar activiteiten legt zij af tegenover het College van Burgemeester en Schepenen, door o.a. een jaarlijks rapport op te maken per werkingsjaar. Tot nog toe is het de gewoonte geweest regelmatige **overlegmomenten** te organiseren tussen de schepenen van Nederlandstalige Aangelegenheden en de cultuurbeleidscoördinator.
- **De Cultuuradviesraad:** deze raad geeft officieel advies wat betreft Nederlandstalige cultuur en Lokaal Cultuurbeleid, zowel naar de cultuurpartners als naar het schepencollege. De cultuurbeleidscoördinator is waarnemer in deze raad en verzorgt de administratie. De schepenen van Nederlandstalige Aangelegenheden wordt uitgenodigd als waarnemer.
- **Lokale partners:** de dienst heeft prioritaire partners in het Lokaal Cultuurbeleid, nl. deze expliciet vermeld in deze nota. De cultuurbeleidscoördinator neemt ook een coördinerende rol op in dit netwerk en organiseert een maandelijks **beroepskrachtenoverleg**. Uiteraard kan afhankelijk van het project ook samengewerkt worden met andere partners, zowel in als buiten de gemeente.
- **De VGC:** De cultuurbeleidscoördinator van de VGC organiseert **overleg** (7 à 8 keer per jaar) **en vorming** voor alle cultuurbeleidscoördinatoren van de Brusselse gemeenten.

Prioriteiten van de Nederlandstalige Dienst Cultuur

- **Versterken** van een aantal interessante projecten zoals Swinging Sandwich, Erfgoedbank, Kunstensteenweg, ...
- Meer **samenwerkingen met de Franstalige Dienst Cultuur** en andere gemeentelijke diensten.
- Het **Lokaal Cultuurbeleid verder openbreken** door op zoek te gaan naar groepen mensen en organisaties waar nu nog niet (veel) contact mee is en zo een grotere gedragenheid te creëren. Dit verloopt in eerste instantie via verder terreinwerk: observatie, contacten leggen, aanwezig zijn bij buurtactiviteiten, ...
- Minder zelf organiseren, meer **faciliteren en ondersteunen**.

5.2 Bibliotheek Hertoginnedal

Bibliotheek Hertoginnedal

de Wahalaan 17

1160 Oudergem

02 672 38 42

www.oudergem.bibliotheek.be

De Nederlandstalige gemeentelijke openbare bibliotheek van Oudergem (hierna: de Bib) ontstond ruim 60 jaar geleden als een vrijwilligersbibliotheek, is sinds 2007 officieel erkend door de gemeente Oudergem en sinds 2008 door de Vlaamse overheid. De inrichtende macht van de bibliotheek is dus gemeente Oudergem. Hierdoor voldoet ze aan het Lokaal Cultuurdecreet (13 juli 2001 – Art. 9 en Gecoördineerde tekst van het Uitvoeringsbesluit van juni 2011).

Missie & Werking

De Bib is een openbare bibliotheek en heeft **als kernopdracht: een laagdrempelige basisvoorziening zijn waar iedereen terecht kan voor kennis, cultuur, informatie, ontspanning en ontmoeting**. De Bib bemiddelt actief bij het stellen van die vragen. De gebruiker mag geen drempels ondervinden omwille van financiële mogelijkheden, mobiliteit, geslacht, leeftijd, opleiding of culturele achtergrond. De Bib is actief inzake cultuurspreiding en cultuurparticipatie. Ze werkt in een geest van objectiviteit en is vrij van levensbeschouwelijke, politieke en commerciële invloeden.

De Bib wil een **ontmoetingsplek** zijn waar iedereen welkom is en zich thuis kan voelen. Ze wil een **gevarieerd aanbod** (zowel in de collectie als in de activiteiten) garanderen. We zetten in op cultuureducatie en informatiegeletterdheid via spelenderwijs lezen en leren, **op maat van verschillende doelgroepen**: kinderen en jongeren in gezins- of schoolverband, cursisten, senioren, anderstaligen... Iedereen moet kunnen participeren aan activiteiten in onze bibliotheek. En dit vanaf de jongste leeftijd. Onze focus ligt uitgesproken op gezinnen en kinderen en jongeren die in schoolverband de bib bezoeken. We voeren een **klantgericht bibliotheekbeleid**: we staan dicht bij onze bezoekers en spelen in op de noden en behoeften van de individuele lezer en informatiezoeker. Ons publiek wordt uitgenodigd om een betrokken rol op te nemen, door vrijwilligerswerk te doen, de collectie mee vorm te geven...

Prioriteiten van de Bib 2020-2025

- In de voorjaar van 2019 verhuisde de Bib naar **een nieuwe locatie** (de Wahalaan 17) waar we de buur werden van LDC Zoniënzorg en de computerruimte van het Lutgardiscollege. De uitdaging is om ons deze plek verder eigen te maken, de werking er verder uit te bouwen in een synergetisch spel tussen infrastructuur, buurt en de realisatie van onze missie. Ons publiek behouden en een nieuw publiek aanspreken is een belangrijk aandachtspunt.
- De **samenstelling van de bevolking** wijzigt snel. Onze uitdaging: hoe blijven we als Nederlandstalige bibliotheek aantrekkelijk en relevant voor een steeds meer diverse en anders- en meertalige bevolking.
- De **samenleving is meer en meer digitaal**. De dienstverlening en collecties van de Bib worden dat gaandeweg ook. De uitdaging is hoe we met onze beperkte middelen en personeelsbezetting kunnen blijven inspelen op deze tendensen en hoe onze bezoekers te begeleiden in het ontwikkelen van hun digitale en mediawijze competenties.

De Bib in relatie tot:

- **Lokale partners in Oudergem:** de Bib maakt deel uit van het lokaal cultuuroverleg. Verder heeft de Bib een dienstverlening naar alle Nederlandstalige scholen en kribbes, enkele immersiescholen en centra voor volwassenenonderwijs.
- **VGC:** de Bib maakt deel uit van het netwerk van Brusselse bibliotheken dat ondersteund wordt door de dienst “Ondersteuning Bibliotheken in Brussel (OBiB)”. We delen een catalogus en ledenbestand en werken aan gezamenlijke projecten, bv. inzake collectiebeleid. De Bib is vertegenwoordigd op het maandelijks overleg van bibliothecarissen, participeert aan enkele werkgroepen en vormingsmomenten.
- **Vlaamse overheid:** Cultuurconnect voert een beleid rond digitale innovatie in de cultuursector en bouwt aan een eengemaakt bibliotheekstelsel (catalogus, ledenbestand, website), waar de Brusselse bibliotheken medio 2020 op aansluiten.

5.3 Gemeenschapscentrum Den Dam

GEMEENSCHAPSCENTRUM DEN DAM VZW

Waversesteenweg 1741, 1160 Oudergem

02-663 89 50 | dendam@vgc.be

www.gcdendam.be

GC Den Dam is één van de 22 gemeenschapscentra in het Brussels gewest. Ontstaan uit de sociaal-culturele raad, opgericht in 1973 en omgevormd tot gemeenschapscentra in 1992, bestaat het centrum dus al ruim 45 jaar. Sinds 2014 beschikt Den Dam over een nieuw gebouw.

Onze Missie & opdracht

Deze is gelijklopend voor alle 22 gemeenschapscentra. De vereniging stelt zich tot doel de leefkwaliteit van de stad te bevorderen door een gemeenschapsvormende werking te ontplooien op het vlak van:

1. Communicatie, informatie en dienstverlening
2. Culturele participatie, animatie en spreiding
3. Educatie en permanente vorming

Visie

GC Den Dam wil een **open huis** zijn waar iedereen welkom is en de bezoekers centraal staan. We willen een **breed aanbod voor een breed publiek** bieden in huis en ook actief naar buiten treden.

GC Den Dam is een **Nederlandstalige organisatie** maar werkt met een grote openheid naar anderstaligen. Waar het zinvol en mogelijk is, worden de activiteiten drietalig georganiseerd en in **drie talen** (NL, FR, EN) gecommuniceerd.

GC Den Dam doet inspanningen om mensen voor wie de **drempel** tot actief participeren (nog) te hoog is omwille van taal, afkomst, beperkte financiële middelen, beperkte mobiliteit, ... te bereiken.

Samenwerken met partners in de gemeente en binnen de sector, ook over de gemeentegrenzen heen, is een evidentie als daardoor doelstellingen op een effectievere manier gerealiseerd kunnen worden.

Sociaal-cultureel werk is een essentiële methodiek bij het uitwerken van initiatieven en activiteiten, het proces is evenwaardig aan het product. De algemene vergadering en open gemeenschapsraad is een forum die effectief betrokken worden bij de werking, planning en beleidskeuzes.

Werking

Cijfers van de geregistreerde activiteiten 2018 (spontane bezoekers, mensen die informatie komen vragen fysiek of via telefoon of mail, mensen die passeren op activiteiten buiten,... worden niet geregistreerd. een lessenreeks wordt geteld als 1 activiteit en de deelnemers slechts 1 keer)

Algemeen overzicht werking-Den Dam-2018

	Aantal activiteiten	Aantal deelnemers
Eigen werking	441	9.929
Activiteiten door derden	235	5.991
Totaal	676	15.920

GC Den Dam wordt tevens structureel gebruikt door:

- CVO Brussel (6 dagdelen per week) voor taallessen Nederlands.
- Kind en Gezin, ongeveer 45 consultaties per jaar op woensdag

Prioriteiten van GC Den Dam

In 2016 hebben we een herbronningstraject gelopen waarbij een hele groep mensen betrokken was, hieruit zijn 4 prioriteiten voortgekomen waar de werking nu aan opgehangen is, naast enkele vaste waarden. Door de nauwe samenwerking met andere partners, zijn sommige een gedeeld aandachtspunt.

- Kinder- en familieactiviteiten (1-2-3 OK!-atelier, sint- en paasvoorstelling, ontbijtfilm, klassiek concert kinderen toegelaten, ...)
- Muziek en Film (Swinging Sandwich, maandelijkse film en muziek, ...)
- Uitstraling en imago (werken aan een aantrekkelijke uitstraling van het gebouw en gebruik van lokalen, o.a. via tentoonstellingen)
- Duurzaamheid (milieuvriendelijke keuzes, duurzaamheid, tweedehandsbeurs, geefkast, ...)

Naast de vaste waarden in de werking:

- Educatief aanbod voor volwassenen (workshops, lezingen, cursussen, ...)
- WaboDam jeugdproject i.s.m. met GC Wabo (activiteiten voor kinderen tussen 4 en 15 jaar)
- Cultureel en kunst-educatief aanbod voor scholen.
- Extra-muros actief zijn met de werking of animatie en infostands op andere activiteiten (eendjesrace, feest van Rood Klooster, oudercontacten op scholen,...)

5.4 Brede School Oudergem

Brede School Oudergem

Waversesteenweg 1741

1160 Oudergem

<http://bredeschoolbrussel.be/oudergem/>

Brede School Oudergem is één van de 29 Brusselse brede scholen. In Oudergem is de werkgever geen school, noch een gemeentebestuur, maar het gemeenschapscentrum. In het netwerk zitten de drie Nederlandstalige basisscholen, de Nederlandstalige secundaire school in Oudergem en heel wat vrijetijds- en andere partners. De Brusselse brede scholen worden gesubsidieerd door de Vlaamse Gemeenschap en de VGC. Deze subsidie wordt gebruikt voor de personeelskosten van de lokale coördinator en voor de werkingsmiddelen.

Missie

Een Brede School is een samenwerkingsverband tussen verschillende sectoren die werken aan een brede leer- en leefomgeving met als doel maximale ontwikkelingskansen voor alle kinderen en jongeren. De Brede School wil de meerwaarde van de diversiteit in onze maatschappij ondersteunen en het wederzijds begrip en respect ondersteunen en vergroten.

De Brede School heeft oog voor intergenerationeel en intercultureel werken, waardoor kruisbestuiving inspirerend werkt. We trekken hiervoor de kaart van breed leren waar interactie met buurt en omgeving de rode draad vormt. Er is niet enkel oog voor kansengroepen, maar ze worden effectief gehoord en de Brede School is zich bewust van een intensieve aanpak op maat. Iedereen die school loopt, krijgt kansen en wordt de mogelijkheid geboden om te kunnen proeven van het aanbod en nieuwe contacten te leggen.

Iedere partner is bereid zijn opgedane ervaringen te delen, expertises uit te wisselen en netoverschrijdend te werken zodat er een breed draagvlak ontstaat.

Visie

De Brede School streeft naar een rijk aanbod van nuttige vrijetijdsbesteding in het Nederlands waardoor er voldoende activiteiten zijn voor leerlingen binnen en buiten de schoolmuren. In dit aanbod staan talentontwikkeling, opvoedingsondersteuning en het ontdekken en ontplooiën van nieuwe vaardigheden centraal.

Het kind en zijn (groot)ouders/opvoeders krijgen duidelijke, eenvormige informatie over de verschillende georganiseerde activiteiten op vlak van sport, cultuur, taalondersteuning, sociaal, (kunst)educatie, ... binnen de gemeente en in de omgeving. Tegelijk zijn kinderen en ouders een klankbord voor de verschillende partners waardoor het parcours van de Brede School onderhevig is aan de noden en behoeften van haar eigenlijk doelpubliek. Op termijn streven we naar een continu aanbod dat start in de kribbes en doorloopt tot 18 jaar waardoor we kunnen garanderen dat iedere levensfase – getypeerd door zijn eigen pakket van vragen en noden – aan bod komt. We gaan een stap verder dan het louter aanbieden van activiteiten en engageren leerkrachten, begeleiders, kinderen en jongeren op maatschappelijk vlak mee te werken aan het welzijn van de school, hun wijk en hun gemeente. Ieder krijgt leer- en oefenkansen en een fysieke exploratieruimte waar ze procesmatig begeleid worden. De eigen buurt leren kennen, respect krijgen voor mekaar en de gemeente willen we door participatie en betrokkenheid bewerkstelligen.

Enkele voorbeelden van praktijken die de Brede School realiseert:

- **Talentontwikkeling van kinderen en jongeren, zowel binnen als buiten de school(m)uren.** Jaarlijks organiseert Brede School Oudergem een scholenpicknick waarbij kinderen tijdens de lesuren kunnen proeven van een voor- of namiddag vol initiatielesjes van vrijetijdspartners: WaboDam, Chiro Oudergem, Bibliotheek Oudergem, ... Zo ontdekken ze welke organisaties in

de gemeente actief zijn en kunnen geïnteresseerden de weg vinden naar de organisaties. Daarnaast zet de Brede School ook al sinds haar ontstaan in op naschoolse activiteiten op de school. Op elke school organiseert Brede School Oudergem ateliers en lessen die zowel de talenten als de taalontwikkeling van kinderen stimuleren: kunstatelier, muziekinitiatie voor kleuters, rope skipping, ... We zetten hierbij vooral in op kleuters en de eerste graad lager onderwijs.

- **Een ander aspect waar Brede School Oudergem sterk op inzet is ‘voorbereiding op de toekomst’.** Hierbinnen leggen we een grote focus op de voorschoolse fase. Uit een halfjaarlijks overleg met de vijf Nederlandstalige kinderdagverblijven, GC Den Dam en de bibliotheek is ook de 1-2-3 OK!-werking ontstaan met haar maandelijks creatieve ateliers, de voorleesuurtsjes en andere activiteiten. De jaarlijkse buggybar is ondertussen een vaste waarde: de oudste peuters van de kribbes komen een namiddag naar GC Den Dam voor een theatervoorstelling, speelhoeken, boekenhoek terwijl er voor ouders een infomarkt en ontmoetingskansen zijn. Mede dankzij deze samenwerking is het project Boekstart zo goed kunnen opstarten.

5.5 Lokaal Dienstencentrum Zoniënzorg Zuid

LDC Zoniënzorg Zuid

de Wahalaan 15

1160 Oudergem

0479 81 64 12

info@zoniënzorg.be

www.zoniënzorg.be

LDC Zoniënzorg Zuid is onderdeel van vzw Zoniënzorg, die in 2019 10 jaar bestaat.

De vzw werd opgericht door 4 gemeenschapscentra uit de regio (Den Dam en Wabo voor Zuid en Kontakt en Op-Weule voor Noord). Zij ervoeren heel wat zorgbehoeften bij de seniorenclubs die zij ondersteunden, en konden de eerder sociaal gerichte vragen niet meer zelf beantwoorden.

Tot voor kort werd LDC Zoniënzorg gehuisvest door deze gemeenschapscentra, sinds de lente van 2019 beschikken beide werkingen over een eigen gebouw. In Oudergem is dat een nieuwbouw op de Lutgardissite, waar ook de Nederlandstalige Gemeentelijke Bibliotheek gehuisvest is.

Visie/Missie

De organisatie heeft tot doel diensten en activiteiten te organiseren om ervoor te zorgen dat mensen zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen. Doelpubliek zijn senioren en iedereen met een beginnende zorgbehoefte.

Klanten

Klantenprofiel bestaat vandaag hoofdzakelijk uit senioren (70-98 jaar). Af en toe komen er ook “jongere” volwassenen met een zorgbehoefte of een vraag naar dagbesteding. Daar waar mogelijk wordt georiënteerd naar vrijwilligerswerk.

Prioriteiten Zoniënzorg

De verhuis naar eigen gebouwen, maakt dat de vzw “volwassen” wordt, en nog meer op eigen benen moet staan, met minder ondersteuning van de oprichters. De samenwerking met de gemeenschapscentra blijft een evidentie, maar vanaf 2019 wordt prioriteit gesteld in volgende zaken:

- Herformuleren van de verouderde missie/visie
- Uitbreiding van klantenbestand, dat de laatste jaren aan het uitdunnen is in Oudergem. De historisch eerste klanten bij LDC Zoniënzorg zijn met steeds minder (door verhuis, overlijden, ...) en worden niet meer evident vervangen door nieuw publiek.
- Nieuwe gebouwen inrichten en de werking uitbreiden volgens mogelijkheden van het gebouw.
- Samenwerking met Oudergemse partners behouden,
- Meerwaarde van eigen gebouw delen met de partners.
- In het bijzonder de samenwerking met de Bib uitwerken.
- Uitbreiden van het Sociaal Economieproject met een project van logistieke ondersteuning voor onderhoud van onze lokalen. Hiervoor worden nieuwe contacten gelegd binnen het OCMW van Oudergem, om ook Oudergemse bevolking te kunnen betrekken en kansen te kunnen bieden op de (sociale) arbeidsmarkt.

5.6 Jeugdhuis Alleman

Jeugdhuis Alleman

Zandgroeflaan 2

1160 Oudergem

jeugdhuisalleman@live.be

www.facebook.com/jeugdhuisalleman

Structuur

JH Alleman is een vzw. Volgens de statuten van de vereniging heeft deze tot doel:

- met eerbiediging van ieders levensbeschouwing aan jeugdhuiswerking te doen.
- op een vormende, informatieve, recreatieve, sportieve, culturele en participatieve manier met jongeren aan een zinvolle vrijetijdsbesteding te doen.
- jongeren de kans geven tot zelfontplooiing door middel van geschikte methodieken, om de jongeren verantwoordelijkheidszin en zelfstandigheid bij te brengen.
- ontmoetingsmogelijkheden creëren en bijdragen tot het verbreden van het sociaal netwerk van jongeren.

JH Alleman werkt al lange tijd met een vaste structuur, waarbij het jeugdhuis richting krijgt door een Raad van Bestuur (RvB) die is samengesteld uit vrijwilligers. Deze wordt jaarlijks verkozen door de Algemene Vergadering (AV), die op haar beurt is samengesteld uit alle werkende leden. De RvB houdt zich vooral bezig met het zakelijke beheer van JH Alleman. Zij richten zich in de eerste plaats op onderwerpen als infrastructuur, de langetermijnvisie en financiën.

Daarnaast probeert de RvB een zo goed mogelijk kader te bieden aan de ‘crew’, zodat deze als vrijwilligerswerking optimaal kan draaien. Crewleden en regelmatige bezoekers kunnen JH Alleman openen wanneer ze wensen, aan de hand van een sleutelkluisje. Hierbij ligt de verantwoordelijkheid van het openen/sluiten en proper houden van het huis die avond bij de persoon die de sleutel toevertrouwd krijgt. Dit systeem werkt al geruime tijd zeer goed.

JH Alleman verzamelde in 2019 een kleine vijftigtal ingeschreven leden en bereikte met haar activiteiten tot 150 jongeren.

JH Alleman wordt ondersteund door een professionele beroepskracht. Daan Maesfrancx is sinds augustus 2018 de nieuwe jeugdhuisondersteuner (JHO), tewerkgesteld door koepelorganisatie Jeugdhuizen Ondersteuning Brussel vzw. De JHO is verantwoordelijk voor de ondersteuning van JH Alleman en de vrijwilligers. Het bijstaan van deze vrijwilligers in het ontwikkelen van hun organisatiestructuur en vooral bruggen slaan tussen JH Alleman en haar partners zijn kerntaken. Daarnaast neemt de JHO een actieve rol op in het infrastructuurlijk, om de vrijwilligers zo goed mogelijk bij te staan in dit complexe dossier.

Activiteiten

Binnen de werking van JH Alleman heeft er een verschuiving plaatsgevonden in het aanbod dat door de vrijwilligers wordt gecreëerd. Ze werken niet meer met permanente openingsavonden, maar richten zich meer op het organiseren van thema-avonden. Op deze manier wordt een groter publiek aangesproken en betrokken. Net zoals de afgelopen jaren zijn vooral de thema-avonden als Halloween, Trolleavond en de zomerse chill-avonden op woensdagavond een succes.

Elke middag blijft JH Alleman open voor de leerlingen van Lutgardiscollege Oudergem, de naburige middelbare school. De vijfde- en zesdejaars zijn elke middag talrijk aanwezig. In 2018 werd ook ingezet op meer toegankelijkheid voor de vierdejaars tijdens deze middagwerking. Daarnaast is JH Alleman in 2019 gestart met studyspaces tijdens de examenperiode van het LCO.

De Alleman-vrijwilligers zijn sterk betrokken binnen het netwerk van de Brusselse jeugdhuizen. Ze participeren aan heel wat bovenlokale activiteiten zoals Brussel Brost, Dag en nacht van de Brusselse jeugdhuizen en The Belgian Pride-parade.

5.7 Nederlandstalig verenigingsleven

Het Nederlandstalig verenigingsleven vormt van oudsher de ruggengraat van de Nederlandstalige instellingen en dus ook het LCB, dat dankzij haar het levenslicht zag. Een belangrijke rol voor onze werkingen is dan ook de belangen van de Nederlandstaligen behartigen, op verschillende manieren:

- Belangen van de Nederlandstaligen in Oudergem behartigen en hun verenigingen ondersteunen is **één van de doelstellingen** van GC Den Dam.
- Alle erkende Nederlandstalige (en een aantal anderstalige) verenigingen zijn aangesloten bij GC Den Dam en dus lid van hun **Algemene Vergadering**.
- De **Cultuuradviesraad: De Cultuuradviesraad werd in 2019 hersamengesteld**. Deze raad adviseert de gemeente over culturele dossiers. De raad komt, in functie van lopende en toekomstige ideeën, projecten en nood aan advies, een aantal keer per jaar samen.
- Het gemeentebestuur van Oudergem ondersteunt de Nederlandstalige verenigingen via een **jaarlijkse cultuursubsidie** waar verenigingen kans op maken op basis van een aantal criteria. In 2018 werd het totaal te verdelen subsidiebedrag opgetrokken van € 1000 naar € **1500**. Het lanceren van de oproep, de administratie en uitbetaling worden gecoördineerd door de Nederlandstalige Dienst Cultuur. Toewijzing van een toelage aan een vereniging die hiervoor een aanvraag indient, gebeurde op basis van 5 criteria. Enerzijds kwantitatief: het aantal leden en aantal georganiseerde activiteiten, anderzijds kwalitatief: het gemeenschapsvormend karakter van de activiteiten, de toegankelijkheid voor iedereen en het zoeken naar samenwerkingen met anderen voor het organiseren van activiteiten. Vanaf 2020 zal er samen met de verenigingen worden nagedacht over een herwerking van het systeem van toekenning van de jaarlijkse cultuursubsidies, bijvoorbeeld op basis van een projectoproep.

6. Raming van de financiële, materiële en andere ondersteuning van het culturele werk

De doelstellingen van dit lokaal cultuurbeleidsplan zijn eveneens de doelstellingen van de verschillende organisaties. Dit houdt in dat voor het realiseren van de eigen en gezamenlijke acties en accenten zowel eigen financiële middelen als personeels- en werkingsmiddelen via Vlaanderen worden ingezet.

6.1 Gemeente Oudergem (Dienst Cultuur + bibliotheek)

6.1.1 Dienst Cultuur

Personeel

Anno 2019 bestaat de dienst uit:

- 1 VTE cultuurbeleidscoördinator (A-niveau)
- 0,5 VTE administratief medewerker (D-niveau)

(+ 1 VTE Franstalig cultuurcoördinator, van de Franstalige Cultuurdienst. Hoewel beide diensten andere doelstellingen en activiteiten hebben, delen beiden dezelfde bureau met af en toe ook gemeenschappelijke projecten, bv. “Kunstensteenweg – Chaussée des Arts”, reeds een editie in 2017 en 2019)

Het **loon** van de cultuurbeleidscoördinator wordt sinds 2019 volledig door de Vlaamse Gemeenschap gesubsidieerd. Het loon van de halftijdse administratief medewerker komt uit het gemeentebudget.

Middelen

Werkingsmiddelen worden door de schepen van Nederlandstalige Aangelegenheden onderhandeld in het college, afhankelijk van de projecten die dat jaar voorzien zijn. In 2019 bestond het budget (met budgetlijn 7672/12402) uit € **16.000**, waarvan € 9.026 (de zogenaamde ‘**ééneurosubsidie**’) vanuit de VGC voor de werking van het LCB.

Het gemeentebestuur van Oudergem ondersteunt de Nederlandstalige verenigingen ook via een **jaarlijkse cultuursubsidie**. In 2019 bedroeg de uitkering der toelages voor de Nederlandstalige culturele en vaderlandslievende verenigingen **16.700 €**.

Infrastructuur

Alle zalen, materiaal en faciliteiten van de gemeente staan op aanvraag ter beschikking van de Dienst Cultuur.

6.1.2 Gemeentelijke Bibliotheek Hertoginnedal

Personeel

Personeelsformatie

- 1 VTE bibliothecaris (niveau A1): loon betaald met subsidies vanuit de Vlaamse Gemeenschap
- 2 x 0,75 VTE bibliotheekassistent (niveau C1): loon betaald met zowel subsidies vanuit de Vlaamse Gemeenschap als met budget gemeente Oudergem.
- 2u/w onderhoudspersoneel ten dienste van de bib: betaald door gemeente Oudergem

Beheerraad en vrijwilligers

- **De Bibliotheekraad** adviseert de gemeenteraad en het college van burgemeester en schepenen inzake het beheer van de gemeentelijke openbare bibliotheek. Het beheersorgaan is samengesteld volgens formule 9C van het Cultuurpact en bestaat uit een representatieve vertegenwoordiging van gebruikers en deskundigen, in totaal 9. De schepenen bevoegd voor de bibliotheek neemt als niet-stemgerechtigd waarnemer deel aan de vergaderingen van de bibliotheekraad. Er zijn een drietal bijeenkomsten per jaar.
- Een twintigtal **vrijwilligers** presteren jaarlijks ca. 800 uren. Hun taken: kaffen en herstellen van de boeken, wegzetten boeken na uitleen, opening van de bibliotheek, inspringen bij jaarlijkse activiteiten zoals de Verwendag, de Nocturne of het Feest van het Rood Klooster, deelnemen aan de beheerraad. Zonder de voortdurende inzet van de vrijwilligers zou een bibliotheekwerking zoals we die vandaag kennen, onmogelijk zijn.

Middelen

Werkingsmiddelen

Werkingsmiddelen worden door de schepenen van Nederlandstalige Aangelegenheden onderhandeld in het college, afhankelijk van de projecten en activiteiten die dat jaar voorzien zijn. In 2019 bestond het budget (budgetlijn 7671/12301 t.e.m. 7671/12448) uit **€ 37.500**, 40% daarvan gaat naar collectie. Verder draagt de gemeente nog bij aan de loonkosten voor het personeel, de verbruikskosten die te maken hebben met het bibliotheekgebouw en voorziet het budget voor nodige investeringen.

Subsidies (uit enveloppensubsidie Lokaal Cultuurbeleid) > begroting 2019

- Subsidie Openbare Bibliotheek: € 62 952,72
- Subsidie voor de participatie aan het Brusselse Netwerk van Openbare Bibliotheken: € 1646,46

Infrastructuur

De Bib is sinds 2019 gehuisvest in een nieuwbouw (door de gemeente aangekocht begin 2019) op de Lutgardissite, waar ook het Lutgardiscollege, het LDC Zoniënzorg en JH Alleman gehuisvest zijn.

6. 2 Gemeenschapscentrum Den Dam + Brede School Oudergem

Personeel

Personeel dat ter beschikking gesteld wordt door de VGC:

- 1,5 VTE onderhoud en logistiek,
- 2,3 VTE administratief personeel (niv. C en D), die ook meewerken aan activiteiten, en tijdelijk bijkomend 0,6 VTE startbaan.
- 1 VTE stafmedewerker communicatie en sociaal-cultureel werk (niv. B),
- 1 VTE centrumverantwoordelijke (niv. A/B).

De vzw is werkgever van 0,8 VTE Brede School-coördinator met projectsubsidies van de VGC.

Middelen en infrastructuur

De Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) is de **inrichtende overheid**. Een convenant tussen de VGC en de GC Den Dam regelt de opdrachten en verantwoordelijkheden van het centrum in ruil voor middelen (infrastructuur, personeel en werkingsmiddelen).

De **v.z.w.** GC Den Dam is samengesteld uit afgevaardigden van aangesloten verenigingen (erkend door de VGC of de erkenningscommissie), gecoöpteerde deskundigen en een afgevaardigde van de

VGC en de gemeente. (bepaald door verordening VGC). De Algemene Vergadering (AV) bestaat uit 25 aangesloten groepen en gecoöpteerden, samen 47 leden en komt 2 keer per jaar samen.

De Raad van Bestuur (RvB) bestaat uit 11 leden en komt maandelijks samen.

De AV en RvB worden om de 6 jaar opnieuw samengesteld, volgens de reglementen van de VGC.

Naast de **werkingsmiddelen van de VGC** zijn er **eigen inkomsten** en een **toelage van de gemeente**.

6. 3 Lokaal Dienstencentrum Zoniënzorg Zuid

Personeel

Het personeel wordt verdeeld over de vzw:

- 1.8 VTE Centrumleiders
- 2 VTE administratief medewerkers/animator
- 2 VTE polyvalent medewerkers in Art. 60 via OCMW's uit de rand.
- Een 10-tal regelmatige vrijwilligers voor ondersteuning van activiteiten allerhande
- 13 vrijwillige bestuursleden

Middelen

Zoniënzorg is een onafhankelijke vzw.

Binnen de vzw zijn 2 Dienstencentra: LDC Zoniënzorg Noord en LDC Zoniënzorg Zuid

Subsidies komen hoofdzakelijk van de VGC en van de Vlaamse Gemeenschap. Om over deze middelen te kunnen beschikken moeten we voldoen aan de erkenningsvoorwaarden zoals beschreven in het Vlaams Woonzorgdecreet.

LDC Zoniënzorg Zuid krijgt van de gemeente Oudergem ook een jaarlijkse, eerder symbolische, subsidie.

Infrastructuur

Het Lokaal Dienstencentrum Zoniënzorg Zuid is sinds 2019 gehuisvest in een nieuwbouw op de Lutgardissite, naast de Nederlandstalige Gemeentelijke Bibliotheek.

6. 4 Jeugdhuis Alleman

Personeel

- 1 professionele beroepskracht (**Jeugdhuisondersteuner**, tewerkgesteld door koepelorganisatie Jeugdhuizen Ondersteuning Brussel vzw).
- JH Alleman krijgt richting door een Raad van Bestuur (RvB) die is samengesteld uit vrijwilligers. Deze wordt jaarlijks verkozen door de Algemene Vergadering (AV), die op haar beurt is samengesteld uit alle werkende leden.
- 50 ingeschreven vrijwillige leden (cijfers 2019)

Middelen

JH Alleman is een vzw en krijgt van de gemeente Oudergem ook een jaarlijkse werkingssubsidie.

Infrastructuur

JH Alleman is gehuisvest op de Lutgardissite, waar ook het Lutgardiscollege, het LDC Zoniënzorg en de Bib gehuisvest zijn.

7. Participatie en informeren van de bevolking

Dit plan kwam tot stand door met vele mensen en groepen te denken, praten, reflecteren, evalueren,... De samenwerking met de verschillende lokale verenigingen verliep vooral via de contacten met de vertegenwoordigers van Oudergemse verenigingen

Overzicht van de ondernomen acties naar de bevolking

2016	Herbronningstraject van GC Den Dam na 2 jaar in nieuw gebouw
2017	Bachelorproef Socio-culturele kaart van de wijk Sint-Juliaan – student sociaal-cultureel werk (Erasmus Hogeschool Brussel)
12/02/2018	Denkdag in functie van nieuwe infrastructuur voor Bibliotheek Hertoginnendal
april > 12/2018	Bevraging verenigingen en leden van de Cultuuradviesraad
11/03/2019	Samenkomst Cultuuradviesraad (Den Dam)
11/03/2019 > 6/2019	Inspraaktraject (schriftelijke en online bevraging) op diverse locaties
2/04/2019	Overleg jeugdpartners – 12 jaar
4/04/2019	Participatieavond Watermaal-Bosvoorde
6/05/2019	Overleg jeugdpartners + 12 jaar
13/06/2019	Eerste inhoudelijke terugkoppeling (Bibraad)
24/06/2019	Startvergadering hersamengestelde Cultuuradviesraad
9/09/2019	Eerste presentatieronde beleidsplan (RVB Den Dam)
17/09/2019	Eerste presentatieronde beleidsplan (Bibraad)
24/09/2019	Eerste presentatieronde beleidsplan (Cultuuradviesraad)
7/10/2019	Open moment voor de presentatie van het nieuwe Lokaal Cultuurbeleidsplan 2020-2025 voor de bevolking met open gesprekstafels. (Den Dam)
14/10/2019	Advies van het beheersorgaan van het Gemeenschapscentrum
Eind oktober 2019	Advies van het beheersorgaan van de Gemeentelijke Bibliotheek
Eind oktober 2019	Advies van de cultuuradviesraad
4/11/2019	Finaal advies van het beheersorgaan van het Gemeenschapscentrum

De inwoners van Oudergem en andere geïnteresseerden worden via de diverse communicatiekanalen van de partners op de hoogte gebracht van het nieuwe finale beleidsplan. Men zal een exemplaar kunnen terugvinden op de gemeentelijke website of een exemplaar kunnen opvragen bij de Dienst Cultuur van gemeente Oudergem.

Intern traject

Achter de schermen liep er ook een intern traject. Dit bestond uit een maandelijks overleg en een aantal samenkomsten tussen de beroepskrachten, het bijwonen van een aantal trajectdagen 'Lokaal Cultuurbeleid' (ingericht door de VGC), besprekingen tijdens het maandelijks overleg van de cultuurbeleidscoördinatoren en tussentijds overleg met de schepenen voor Nederlandstalige Aangelegenheden.

In november 2019 wordt het voorliggende beleidsplan ter goedkeuring gebracht voor het college van Burgemeester en Schepenen en vervolgens ook voor advies naar de gemeenteraad.

Op 1 december dient het plan ingediend te worden bij de VGC voor advies en op 31 december moet het volledige dossier met alle gevraagde stukken ingediend zijn bij de Vlaamse Overheid.

Een participatieproces organiseren voor de opmaak van het cultuurbeleidsplan was één zaak. Mensen blijven betrekken in de uitvoering en evaluatie ervan blijft een andere om niet uit het oog te verliezen. Vandaar dat dit ook duidelijk naar voren komt in de beoogde visie en doelstellingen van dit plan.

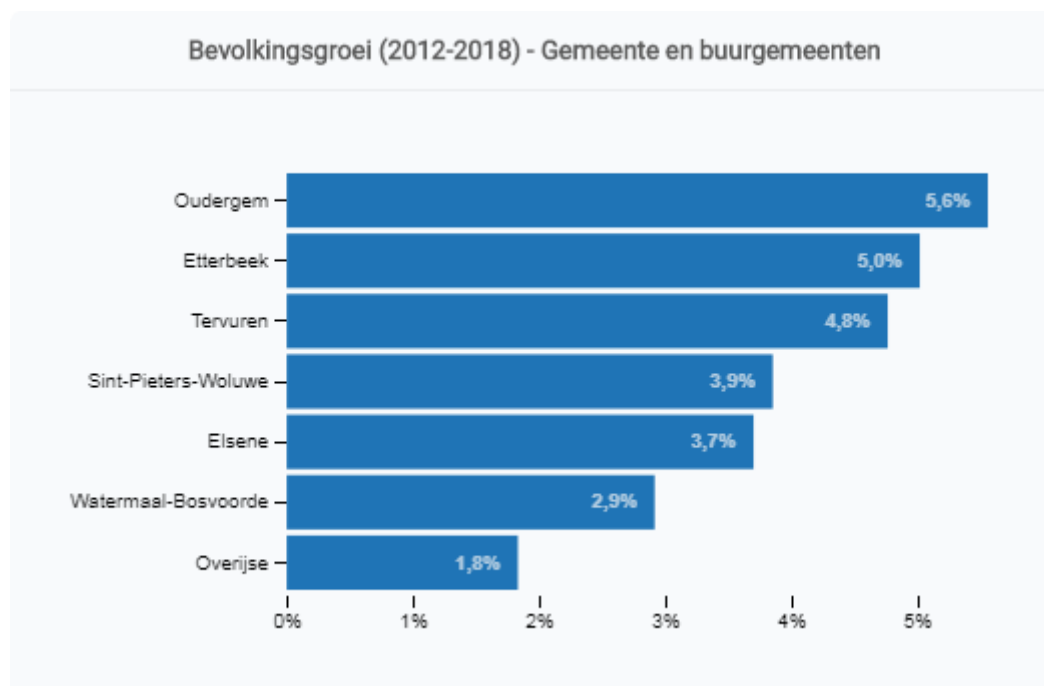
8. Bijlagen

8.1 Samenvatting resultaten omgevingsanalyse

Bevolking

Oudergem telt 33.740 inwoners

Bevolkingsgroei 2012-2018: 5,56% (= hoger dan het Brussels gemiddelde 5,26%)

Gezinnen

11% alleenstaande ouders (vooral moeders) (BHG: 16%)

10% van de kinderen geboren in gezin zonder inkomsten uit arbeid (BHG:24%)

26,5% van de kinderen geboren in gezin met 1 inkomen uit arbeid (BHG: 37%)

Het aantal kinderen jonger dan 3 jaar groeit significant (19% de afgelopen 10 jaar) (BHG: 25%)

Dekkingsgraad kinderopvang daalt, maar blijft hoog in vergelijking met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Aandeel oudere personen hoger dan rest van het Gewest, maar toch tekenen van verjonging.

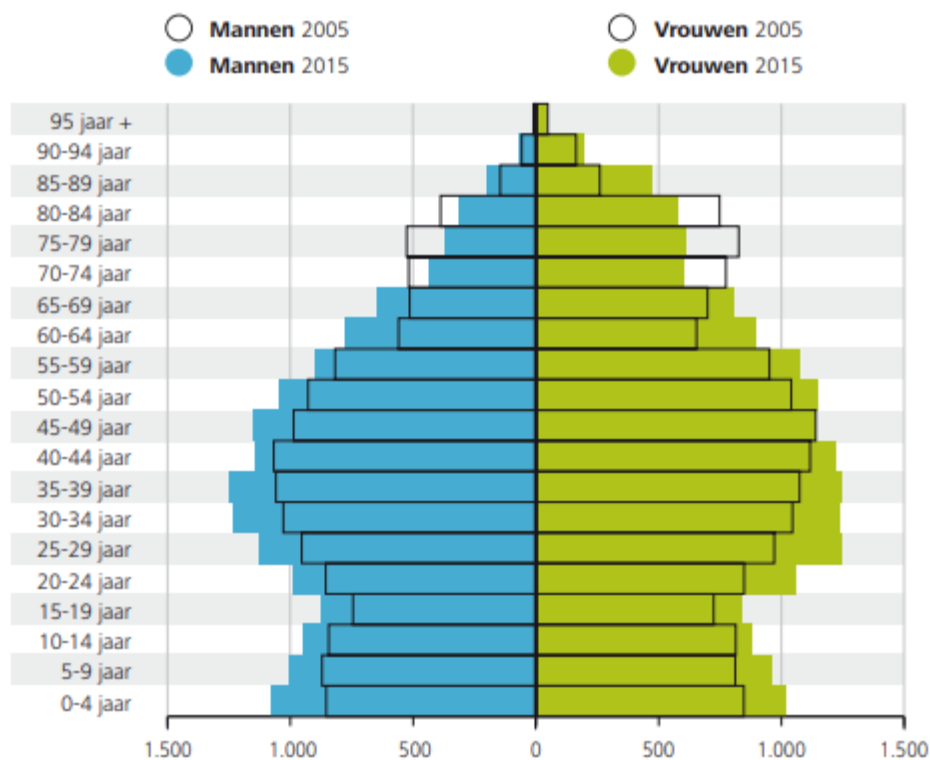
Percentage 65+'ers:

	2006	2010	2015
Oudergem	19,12	17,49	16,29
BHG	15,17	13,96	13,22

2-6

Vergelijkende leeftijdspiramide van Oudergem, 1 januari 2005 en 2015

Bron: BISA, FOD Economie - Statistics Belgium

Bevolkingsgroei van Ouderen (+65 jaar) per gemeente

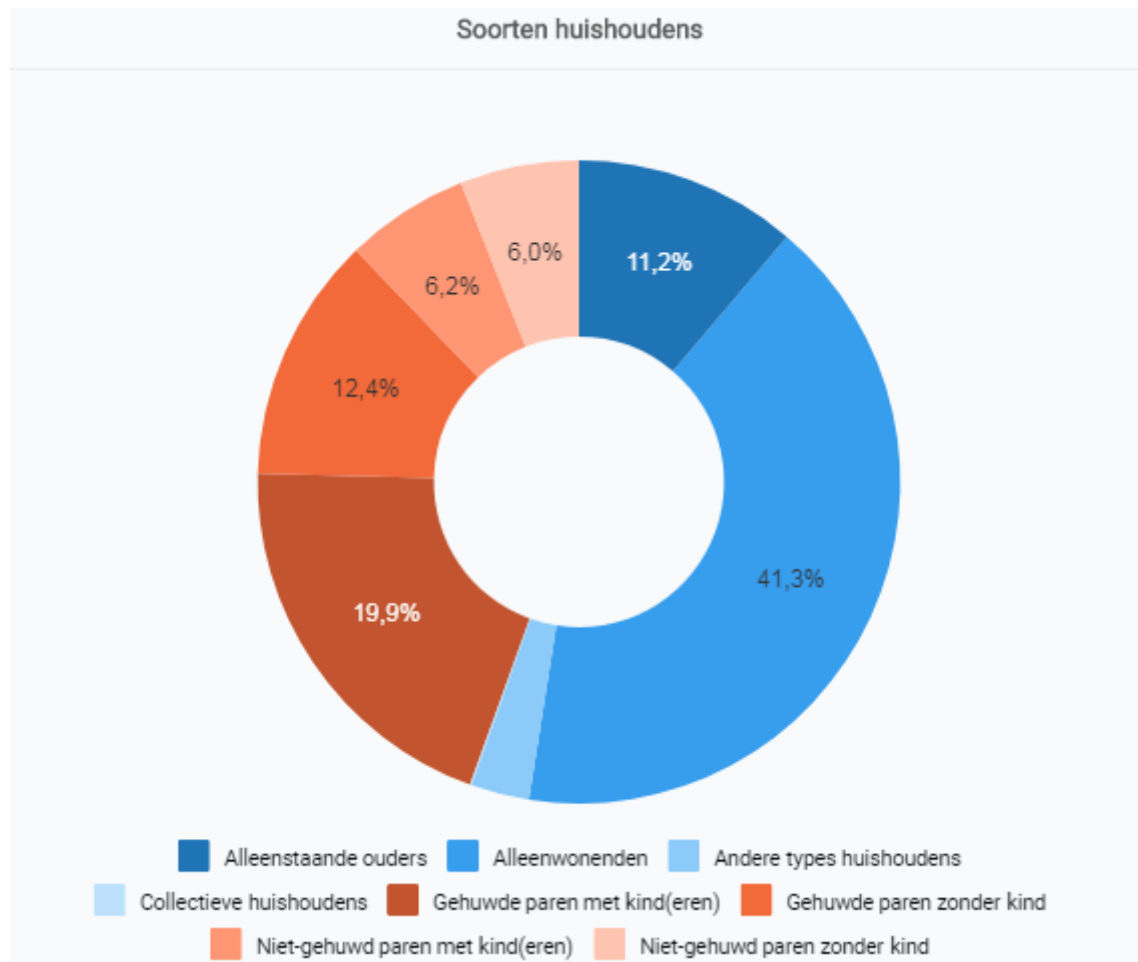
Gemeente	% groei 2010 - 2015
Anderlecht	5,60
Oudergem	-1,10
Sint-Agatha-Berchem	4,82
Brussel	5,24
Etterbeek	-1,13
Evere	2,91
Vorst	1,69
Ganshoren	1,87
Elsene	-2,42
Jette	3,26
Koekelberg	2,34
Sint-Jans-Molenbeek	6,87
Sint-Gillis	7,19
Sint-Joost-ten-Node	13,47
Schaarbeek	4,94
Ukkel	2,12
Watermaal-Bosvoorde	0,55
Sint-Lambrechts-Woluwe	0,97
Sint-Pieters-Woluwe	1,08
BHG	3,35

Bron: BISA wijkmonitoring

Huisvesting

- Hoge huur- en koopprijzen.
- 52% van de woningen wordt bewoond door de eigenaar (BHG: 38%)
- Het aantal sociale woningen (in verhouding tot het aantal gezinnen) is vrij laag in Oudergem.
- Sociale woningen:
  - Zuidwestelijk deel Transvaalwijk
  - Lammerendries
  - langs de Henri de Brouckèrelaan
  - tussen de Waversesteenweg en de Triomflaan.

Werkgelegenheid

Werkloosheidsgraad: 13,3% (BHG: 22,7%)

Langdurige werkloosheidsgraad: 7,8% (BHG: 14,3%)

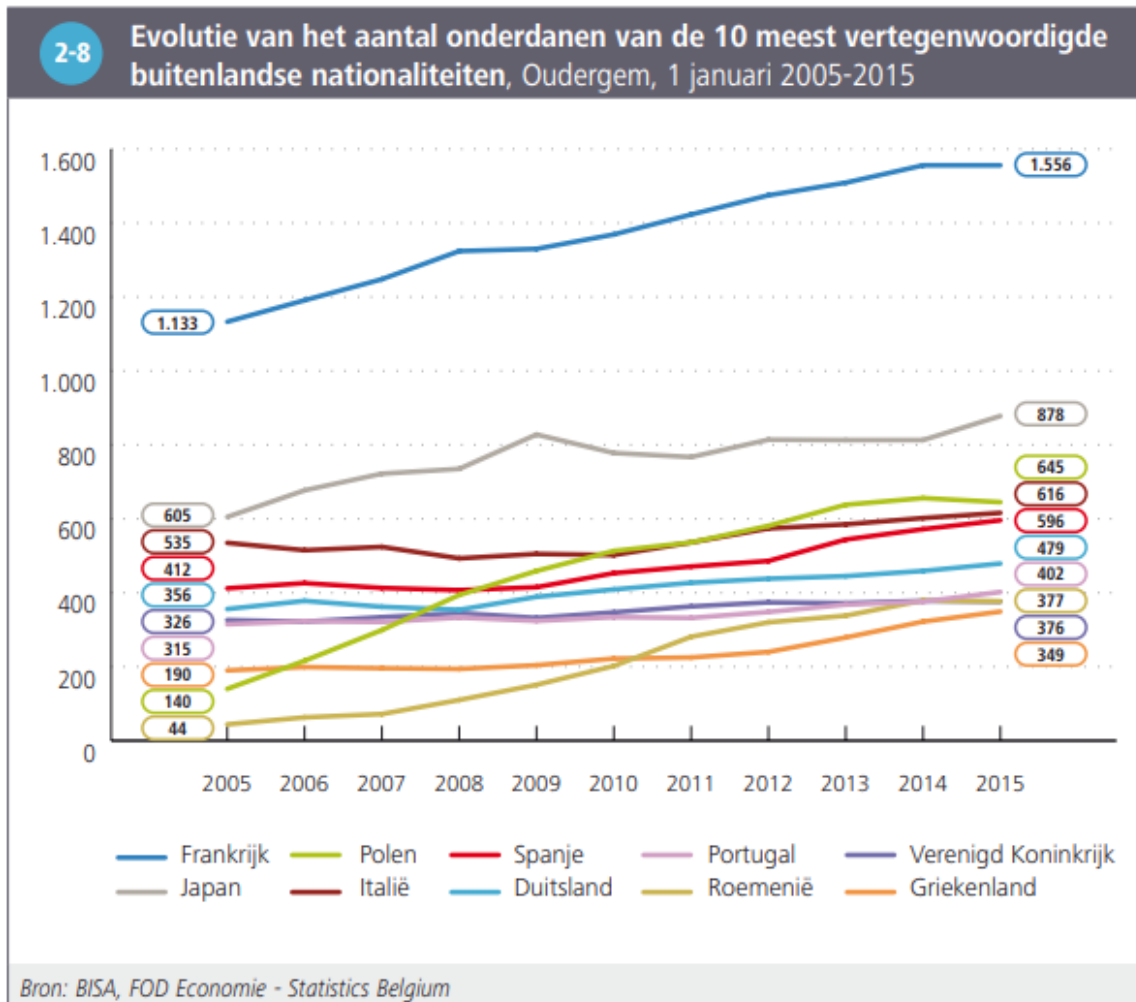
Oudergemse jongeren (15-24 jaar): werkloosheidsgraad 28,1% (BHG: 36,6%)

44% van de werkzoekenden is langdurig werkloos (2+ jaar).

In verhouding zijn er in Oudergem meer niet-werkende werkzoekenden met een diploma hoger onderwijs dan in het Brussels Gewest (23,8% tegenover +- 13,5%)

Diversiteit

- Vooral “kernlanden” EU + Japan.
- Grootste stijging: Polen en Roemenië
- Langs de Waversesteenweg/Sint-Juliaan: 2de grootste groep van andere origine: Indiërs
- Onder de vrouwen die tussen 2009-2013 een kind kregen, heeft 40% niet de Belgische nationaliteit, en meer dan 50% is niet als Belgische geboren.

Onderwijs

Schoolse vorderingen lager onderwijs (2016-2017)

Thuis taal niet-Nederlands - Schoolse vordering naar geslacht												
Geslacht	Aantal jaar	Tikt aan op thuis taal niet-Nederlands					Tikt niet aan op thuis taal niet-Nederlands					Totaal
		Schoolse voorspr...	Op leeftijd	Schoolse achterstand	Totaal	Schoolse voorspr...	Op leeftijd	Schoolse achterstand	Totaal			
		+1	0	-1	-2		+1	0	-1	-2		
M			84	23	4	111		49	4	1	54	165
V		2	102	23	1	128	1	33	5		39	167
Totaal		2	186	46	5	239	1	82	9	1	93	332

- 24,7% van de lagereschoolkinderen thuis taal niet-Nederlands heeft een schoolse achterstand van 1 jaar
- Tegenover 10,9% van de lagereschoolkinderen thuis taal Nederlands

Gemeente woonplaats

Gemeente woonplaats

Aalst
Aalter
Aarschot
Aartselaar
Affligem
Ailken
Alveringem
Anderlecht
Antwerpen
Anzegem
Ardoole
Arendonk
Asse
Assenede
Aveligem
Baarle-Hertog
Balen
Beernem
Beerse
Beersel
Begijnendijk
Bekkevoort
Beringen
Berlaar
Berlare
Bertem
Bever
Beveren
Bierbeek
Blizen

Wis alles

Overzicht - mobiliteit Mobiliteit: waar gaan de leerlingen die wonen in de geselecteerde gemeente naar school?

Mobiliteit van de schoolgaande bevolking uit Oudergem.

Onderwijsniveau	Aantal lin. die wonen in Oudergem (A)	Aantal lin. die school lopen in Oudergem (vp) (B)	Aantal lin. die wonen en school lopen in Oudergem (vp) (C)	Instroom (D-B-C)	Instroom ratio (D/B)	Uitstroom (E-A-C)	Uitstroom ratio (E/A)
Gewoon kleuteronderwijs	222	329	175	154	46,81%	47	21,17%
Buitengewoon kleuteronderwijs	1	0	0	0	-	1	100,00%
Gewoon lager onderwijs	225	314	140	174	55,41%	85	37,78%
Buitengewoon lager onderwijs	5	0	0	0	-	5	100,00%
Volitids gewoon secundair onderwijs	165	326	50	276	84,66%	115	69,70%
Deeltijds beroepssecundair onderwijs	2	0	0	0	-	2	100,00%
Buitengewoon secundair onderwijs	5	0	0	0	-	5	100,00%
Totaal	625	969	365	604	62,33%	260	41,60%

Waar gaan de leerlingen die wonen in Oudergem naar school? (top 5)

Totaal basisonderwijs

Gemeente vestigingsplaats	% / Aantal
Oudergem	69,54% / 315
Watermaal-Bosvoorde	14,35% / 65
Sint-Pieters-Woluwe	3,75% / 17
Eterbeek	3,31% / 15
Sint-Lambrechts-Woluwe	2,21% / 10
Andere	6,84% / 31
Totaal	100,00% / 453

Gewoon kleuter

Gemeente vestigingsplaats	% / Aantal
Oudergem	78,83% / 175
Watermaal-Bosvoorde	11,26% / 25
Eterbeek	2,70% / 6
Elsene	2,25% / 5
Sint-Lambrechts-Woluwe	1,80% / 4
Andere	3,15% / 7
Totaal	100,00% / 222

Buitengewoon kleuter

Gemeente vestigingsplaats	% / Aantal
Aartselaar	100,00% / 1
Totaal	100,00% / 1

Gewoon lager

Gemeente vestigingsplaats	% / Aantal
Oudergem	62,22% / 140
Watermaal-Bosvoorde	17,78% / 40
Sint-Pieters-Woluwe	6,67% / 15
Eterbeek	4,00% / 9
Sint-Lambrechts-Woluwe	2,67% / 6
Andere	6,67% / 15
Totaal	100,00% / 225

Totaal secundair onderwijs

Gemeente vestigingsplaats	% / Aantal
Oudergem	29,07% / 50
Eterbeek	25,58% / 44
Sint-Pieters-Woluwe	16,28% / 28
Brussel	8,14% / 14
Overijse	3,49% / 6
Andere	17,44% / 30
Totaal	100,00% / 172

Volitids gewoon secundair

Gemeente vestigingsplaats	% / Aantal
Oudergem	30,30% / 50
Eterbeek	26,67% / 44
Sint-Pieters-Woluwe	16,36% / 27
Brussel	7,27% / 12
Overijse	3,64% / 6
Andere	15,76% / 26
Totaal	100,00% / 165

Deeltijds beroepssecundair

Gemeente vestigingsplaats	% / Aantal
Sint-Pieters-Woluwe	50,00% / 1
Vilvoorde	50,00% / 1
Totaal	100,00% / 2

Buitengewoon secundair

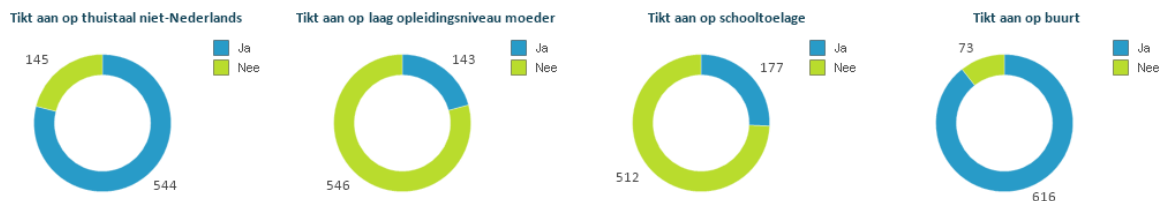
Gemeente vestigingsplaats	% / Aantal
Brussel	40,00% / 2
Anderlecht	20,00% / 1
Leuven	20,00% / 1
Roosdaal	20,00% / 1
Totaal	100,00% / 5

2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018
Cijfers per schooljaar		Kaart		Evolutie		Uitleg indicatoren	Wat zie ik ?

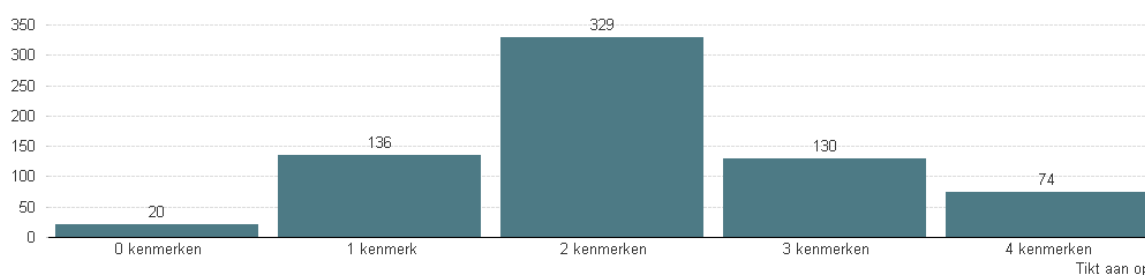
Geografisch niveau: hoofdzetel van de school

123 %

Aantal leerlingen: 689

Tikt aan op 0,1,2,3 of 4 kenmerken

Bronnen:

- Zoom op Oudergem
- <https://statbel.fgov.be/nl/nieuws/ontdek-uw-gemeente>
- Kenniscentrum Woonzorg Brussel: fiche MP: ouders in Cijfers
- www.dataloop-publiek.vlaanderen.be

8.2 15 Inzichten over gemeente Oudergem

Inzicht 1:

Fysieke Ruimte voor cultuur, sport, ontmoeting, ... is een nood die wordt gesignaleerd in onze bevraging. Het Gewest vindt dat er in Oudergem niets bijgebouwd moet worden omdat er voldoende ruimte is. Wij hebben geen zicht op de werkelijke nood en op het aanbod, en of dit aanbod wel toegankelijk is.

Inzicht 2:

In Oudergem is er geen inventaris en communicatie over wat er werkelijk beschikbaar én toegankelijk is qua ruimte, aanbod, verenigingen, sportclubs, gemeentelijke initiatieven en burgerinitiatieven. Ook wij hebben dit overzicht niet.

Inzicht 3:

Er is vraag naar **aanbod voor 10+ en 12+ jarigen**. We hebben te weinig zicht op de concrete noden en vragen van deze leeftijdsgroep zelf.

Inzicht 4:

De meest gestelde vragen aan onze balies gaan over **Nederlands leren**, voor alle leeftijden en alle niveaus. Deze vragen overstijgen onze werking, opdracht en mogelijkheden. Wanneer initiatieven zoals conversatietafels worden georganiseerd dan is de interesse aanvankelijk hoog, maar er wordt al snel afgehaakt. We begrijpen niet goed waarom en krijgen hierop ook geen antwoord.

Inzicht 5:

Veel mensen in de stad zijn **eenzaam** en niet enkel **ouderen**. **Ook singles en koppels** zonder kinderen zijn eenzaam. Zij bouwen moeilijk een nieuwe kennissen- en vriendenkring op. Jonge ouders hebben meer kansen om nieuwe mensen – andere jonge ouders - te ontmoeten. Ontmoeting is niet evident. Je hebt een vrijblijvende en terugkerende omgeving nodig van mensen om echt te kunnen ontmoeten. Gedeelde belangen en interesses helpen. Honden ook, roken ook.

Inzicht 6:

Ondanks het **shoppen** in het grote socio-culturele aanbod, appreciëren onze bezoekers de gelegenheden die gecreëerd worden om **sociale contacten** te leggen, elkaar te ontmoeten, tijd door te brengen.

Inzicht 7:

Diversiteit is zeer bepalend voor je vrijetijdsbeleving, feesten, gebruiken, tradities, ... Wij vertrekken voor onze activiteiten niet vanuit andere referentiekaders omdat er 100 zijn in onze gemeente. Welke kiezen? We kiezen dus niet. We willen verbinden en dat lukt het beste via kinderen en scholen. Voor volwassenen werkt het bij taallessen NIs, in openbare ruimte, klassieke concerten. We weten niet welke rol we moeten opnemen tav diversiteit. Wij willen culturen mengen en we weten niet of anderen daarop zitten te wachten.

Inzicht 8:

Socio-economisch is Oudergem een gemeente van **uitersten**. Dit wordt nog meer extreem: nog rijker, nog armer. Deze groepen leven compleet naast elkaar. Er zijn maar heel weinig plekken waar deze groepen elkaar ooit kruisen bv. Kind & Gezin, de bibliotheek, maar ze beleven niets samen, geen interacties.

Inzicht 9:

Samenwerking met **scholen en kribbes** is puik en mag duurzamer, maar de grote bedreiging bij scholen en kribbes is de onstabiele teams: komen uit Vlaanderen en vaak van zeer ver. Dus veel **personeelswissels**, veelheid aan praktische besommeringen voor directies, overbevraagdheid, en weinig overdracht.

Inzicht 10:

Een cultuurbeleid wordt gevormd door een netwerk van veel actoren, die verschillende rollen opnemen maar toch samenwerken. Het is zinvol om in kaart te brengen welke **rolverschuivingen** mogelijk zijn.

Inzicht 11:

Veel mensen ervaren **drempels**, verschillende soorten: financieel (gepensioneerden), psychologisch (ik ken niet voldoende NL), toegankelijkheid (transport zowel senioren als voor kinderen na school), druk leven (vast engagement), juist tijdstip dat geschikt is voor mij,...

Een actie volstaat niet hiervoor maar vraagt blijvende aandacht en creatieve oplossingen

Inzicht 12:

Duurzaamheid en omgaan met de **groene ruimte** rondom ons, wordt een grotere bekommernis zowel van publiek als van de partner. Het is voor iedereen nog zoeken naar een goed evenwicht hoe daarmee om te gaan.

Inzicht 13:

Balans in het leven, mentale draagkracht, druk druk druk, veiligheid en “fake news”, levenskwaliteit in de stad/Oudergem zijn een bekommernis.

Inzicht 14:

Digitale wereld is overal rondom ons maar toch hebben veel mensen grote moeite om met digitale toepassingen om te gaan in het dagelijkse leven. Er is duidelijk een grote terughoudendheid om er zelfs met begeleiding mee om te gaan.

Inzicht 15:

Oudergem heeft heel **erfgoed en sites** die de moeite waard zijn, maar waar momenteel (te) weinig wordt rond gedaan om deze te **ontsluiten en toeristisch** te promoten. Bewoners zijn zich niet altijd bewust van de troeven van hun gemeente.

We denken aan o.a.

- sites: Rood Klooster, Zoniënwood (en Unesco werelderfgoed), Hertoginnedal en romaanse kapel,...
- Architectuur (art-nouveau, architecturale parels van de jaren 20 tot 80) ,
- Erfgoed (digitale erfgoedbank, gemeentelijk archief),
- Kunstwerken in het gemeentehuis en Rood Klooster, bij enkele privé personen thuis,...
- Zoniënmars

8.3 Adviezen (lokaal)

1. Advies van het beheersorgaan van de Nederlandstalige Gemeentelijke Bibliotheek
2. Advies van het beheersorgaan van het Gemeenschapscentrum
3. Advies van de Cultuuradviesraad

➤ Zie achteraan

8.4 Advies Vlaamse Gemeenschapscommissie

Het beleidsplan werd na goedkeuring op de gemeenteraad van donderdag 28/11/2019 ingediend voor 1/12 bij de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Vervolgens volgt er een advies van de VGC alvorens het plan voor 31/12 ingediend wordt bij de Vlaamse Overheid (Departement Cultuur, Jeugd en Media).

ADVIES Cultuurbeleidsplan 2020-2025

Dit advies is het resultaat van meerdere consultatierondes bij de leden van de beheerraad van de gemeentelijke openbare bibliotheek Hertoginnedal:

- Bijeenkomst beheerraad op 17/09/2019
- Bijeenkomst 'open cultuuravond' op 7/10/2019

Maken deel uit van de beheerraad: Annemie Pijcke, Bas Eshuis (ondervoorzitter), Dora De Haeck (voorzitter), Ella Martens, Els De Becker, Bart Swerts, Katelijne Van Hierck, Améline De Sutter, Lieve Jorens (waarnemend schepen)

De beheerraad werd op verschillende momenten in het beleidsplanningsproces actief betrokken en heeft op meerdere tijdstippen gelegenheid gekregen tot het formuleren van commentaar en advies. Ook de laatste versie werd in zijn totaliteit bekeken, getoetst aan de missie en opdrachten van de openbare bibliotheek.

De beheerraad geeft **een positief advies** aan de gemeente / schepen Nederlandstalige aangelegenheden, zowel voor wat betreft het Lokaal Cultuurbeleidsplan 2020-2025 als voor het actieplan 2020 dat in het plan is vervat.

Voor eensluidend verklaard uittreksel,

Dora De Haeck,
voorzitter

BIBLIOTHEEK HERTOGINNEDAL

DE WAHALAAN 17
1160 OUDERGEM

02 672 38 42
bibliotheek@oudergem.brussels
www.oudergem.bibliotheek.be

VOEG ONS OP FACEBOOK
BibliotheekOudergem

Bibliotheek Oudergem bouwt mee aan het netwerk
van Vlaamse en Brusselse openbare bibliotheken.

GEMEENSCHAPSCENTRUM DEN DAM VZW

Waverssesteenweg 1741, 1160 Oudergem

02-663 89 50 | dendum@vgc.be

www.gcdendam.be

Uittreksel uit het verslag van de Raad van Bestuur van de vzw Gemeenschapscentrum Den Dam op 4 november 2019

Aanwezig: Pieter De Sutter, Lieve Everaert, Myriam Fobe, Rit Goetschalckx, Birgit Goris, Anne Van Asbroeck, Stefi De Cuyper (waarnemer entiteit) en Ria Vanden Driessche (centrumverantwoordelijke).

Verontschuldigd: Jan De Ceuster, François Van Eeckhoute, Wim Vanobberghen,

LCB, advies van de RvB van GC Den Dam over het geïntegreerd Lokaal Cultuurbeleidsplan 2020-2025 voor Oudergem.

De RvB heeft het plan in zijn geheel bekeken, getoetst aan de missie en opdrachten van het Gemeenschapscentrum Den Dam.

Gelet op het advies van de Algemene Vergadering van de vzw Gemeenschapscentrum Den Dam en de besprekingen in de loop van de opmaak van het beleidsplan, geeft de Raad van Bestuur **een positief advies** aan de gemeente / schepen Nederlandstalige aangelegenheden, zowel voor wat betreft het Lokaal Cultuurbeleidsplan 2020-2025 als voor het actieplan 2020 dat in het plan is vervat.

Voor eensluidend verklaard uittreksel,

Anne Van Asbroeck,
Voorzitter

Oudergem

Dienst Dienst Cultuur
Telefoon 02/676 79 05
E-mail cmathues@oudergem.irisnet.be
Onze ref. 2019/CM/AdvCultuuradviesraad

**Aan Mevr. Lieve Jorens,
Schepen van Nederlandstalige
aangelegenheden**

**Aan het College van Burgemeester
en Schepenen van Oudergem**

**Aan de gemeenteraad van
Oudergem**

Oudergem, 29 oktober 2019

Betreffende: Advies betreffende het Lokaal Cultuurbeleidsplan 2020-2025

Geachte,

Op dinsdag 24/09/2019 kwam de Cultuuradviesraad samen in het Rood Klooster voor een presentatie van het nieuwe Lokaal Cultuurbeleidsplan voor de periode 2020-2025. De raad kreeg ook gelegenheid tot inspraak. Vervolgens gebeurde een bijsturing van deze versie van het plan.

De raad werd opnieuw uitgenodigd voor het open inspraakmoment voor de bevolking op maandag 7/10/2019 en ontving nadien vervolgens opnieuw een finale versie van het herwerkte beleidsplan.

De raad brengt positief advies uit over het nieuwe Lokaal Cultuurbeleidsplan 2020-2025.

Gelieve hiervan akte te nemen.

Hoogachtend,

De voorzitter van de Cultuuradviesraad,
Eva Verstraelen

Audergem
Oudergem

Gemeentebestuur Oudergem

Emile Idiersstraat 12
1160 Oudergem
02 676 49 05

www.oudergem.be

Bibliotheek Hertoginnedal

de Wahalaan 17
1160 Oudergem
02 672 38 42

www.oudergem.bibliotheek.be

Gemeenschapscentrum Den Dam VZW

Waversesteenweg 1741
1160 Oudergem
02 663 89 50

www.gcdendam.be

Brede School Oudergem

Waversesteenweg 1741
1160 Oudergem

<http://bredeschoolbrussel.be/oudergem>

LDC Zoniënzorg Zuid

de Wahalaan 15
1160 Oudergem
0479 81 64 12

www.zonienzorg.be

Jeugdhuis Alleman

Zandgroeflaan 2
1160 Oudergem

www.facebook.com/jeugdhuisalleman